IX. évf. 2. (67.) szám
Ára: 88 Ft

video magazin

A Halászkirály legendája

BATMAN VISSZATÉR

TESZT: Panasonic kamkorderek

Sztárportré, poszteren: Michael Keaton

Kedves Olvasó!

A visszajelzésekből tudom, sajátos visszhangot váltott ki a szakmában múlt havi számunk 44. oldalának tartalma. Ha emlékszik, Kedves Olvasó, ott jelent meg dr. Kiss Zoltán igazságügyi videószakértő Alkotmánybírósághoz címzett levele. Ebben a szerző tételesen megcáfolja a Legfelsőbb Bíróság egyik határozatát, mely szerint nincs törvényes lehetőség Magyarországon a hamis kazetták előállítóinak és terjesztőinek megbüntetésére. A levél mellett közöltük az idézett határozat eredeti indoklását is. Néhány videókölcsönző-tulajdonos éppen ezeken a hasábokon találkozott a minden bizonnyal téves állásfoglalással, amely esetleg fel is bátoríthatta, hogy ezentúl (vagy továbbra is?) fekete kazettákkal kereskedjen. Akadtak, akik ezek után a Video Magazin szemére vetették: azzal, hogy publikálta e határozat szövegét, akaratlanul is a feketepiac résztvevőinek kedvezett, mintegy igazolást adva eddigi és jövendőbéli tetteiknek. Holott szándékunk éppen ellenkező volt! Az országban elsőként hoztuk nyilvánosságra teljes egészében az igazságügyi videószakértő levelét, amely egyértelműen levezeti, hogy – a szerzői jog megsértéséről még el nem fogadott jogszabályok ellenére is – legalább vétséget követ el a műsoros kazetták illegális másolója és forgalmazója. E levél szakmabeli olvasójának, legrosszabb esetben is, el kellene gondolkodnia azon, igaza lehet-e a szerzőnek vagy sem, s sejtenie, hogy egy illegális tevékenységet egy jogállamban nem hagyhatnak hosszú távon büntetlenül.

Az újság, az újságíró feladata a tájékoztatás, az információk átadása hitelesen, tényszerűen. Ha a valóság jelen esetben az, hogy egy feltehetően téves bírósági határozat alapján ítélnek meg egy cselekményt, arról nem egy magazin tehet. Arról sem, ha vannak, akik a januári számunk 44. oldalán olvasottak alapján érzik nyeregben magukat, vagy kezdenek illegális tevékenységbe. Mint szerkesztő, úgy éreztem, az Alkotmánybíróság számára írt levélhez a hitelesség és a tárgyszerűség okán oda kellett illesztenem a Bírósági Határozatok című kiadvány azon sorait is, melyekre a szakértő levele hivatkozik. Nem hiszem, hogy a részben szervezetlen, részben nagyon is szervezett magyar videókalózipar a Video Magazin januári megjelenése óta növelte volna számottevően termelékenységét. Akik tevékeny szereplői az eredményesen működő feketepiacnak, már eddig is tisztában voltak a hazai jog fonákságaival, akik pedig becsülettel dolgoznak a videópiacon – és olvasói a Video Magazinnak –, valószínű, januári számunk után sem fognak hamis kazetták gyártásába, terjesztésébe.

Sőt, remélem, nemcsak múltkori, hanem mostani magazinunk írásai is elgondolkodtatják azokat, akik rossz úton járnak. A Kedves Olvasó a 46–47. oldalon részletesen olvashat a hazai videókiadók legújabb lépéséről, a hologram bevezetéséről, amely a jövőben igencsak megnehezítheti a videókalózok életét. Ám a feketepiac visszaszorításához mindenki számára egyértelmű jogszabályokra is szükség lenne.

Falus Tamás

video magazin

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti vezető: Cziferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség és levélcíme:
1027 Budapest, Csalogány u. 9–11.
Telefon: 201-0166, Telex: 22-5138
Fax: 201-1925
Kiadja a

Pergamen Rt®

Felelős kiadó:
Belán Gábor elnök-vezérigazgató
Nyomdai előkészítés:
WellCom Grafikai Stúdió
Stúdióvezető: Maros Pál
Nyomás: Kossuth Nyomda
Fv.: Székely Károly vezérigazgató
Megvásárolható a Hírker elárusító helyein, valamint az alternatív terjesztőknél.
Előfizethető a Kiadónál, bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII., Lehel u. 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 sz. pénzforgalmi jelzőszámra
HU ISSN 0237-5141

Az első lépés az Oscar felé

Golden Globe

Tim Robbins a legutóbbi cannes-i filmfesztiválon már begyűjtötte a legjobb férfi főszereplő díját, most újabb elimerést kapott A játékosban eljászott szerepéért

A játékos című film, mely a hollywoodi élet rejtett világát mutatja be, tavaly Cannes-ban már több elismerést is kapott: akkor Robert Altman a legjobb rendezés díját érdemelte ki. A film ezúttal a legjobb vígjátéknak bizonyult.

Emma Thompsont idehaza a Meghalsz újra című filmben láthatjuk videón. Remélhetően a Howards End is hamarosan elérkezik hozzánk

Január 23-án ítélte oda Arany-Glóbusz filmdíjait a Hollywoodi Külföldi Sajtószövetség, a Los Angelesben dolgozó külföldi újságírók szavazatai alapján. A díjkiosztás azért is érdemelt, immáron ötvenedszer, megkülönböztetett figyelmet, mert a Golden Globe az Oscar mellett az egyik legismertebb elismerés, mely közvetlenül megelőzi az Oscar-díj átadást, s emlynek végeredménye már sejtet valamit a március végi Oscar-ceremónia előtt... (A Golden Globe-ról bővebben az 50. oldalon olvashat.)

Íme az 1993. évi nyertesek:

A legjobb drámai film: *EGY ASSZONY ILLATA* (Scent of a Woman)

A legjobb drámai színésznő: *EMMA THOMPSON* (Howards End)

A legjobb drámai színész: *AL PACINO* (Egy asszony illata)

A legjobb vígjáték vagy musical: *A JÁTÉKOS* (The Player)

A legjobb vígjáték- vagy musicalszínésznő: *MIRANDA RICHARDSON* (Enchanted April)

A legjobb vígjáték- vagy musicalszínész: *TIM ROBBINS* (A játékos)

A legjobb idegennyelvű film: *INDOCHINE* (Franciaország)

A legjobb mellékszerepet alakító színésznő: *JOAN PLOWRIGHT* (Enchanted April)

A legjobb mellékszerepet alakító színész: *GENE HACKMAN* (Nincs bocsánat)

A legjobb rendező: *CLINT EASTWOOD* (Nincs bocsánat – Unforgiven)

A legjobb forgatókönyv: *BO GOLDMAN* – Egy asszony illata

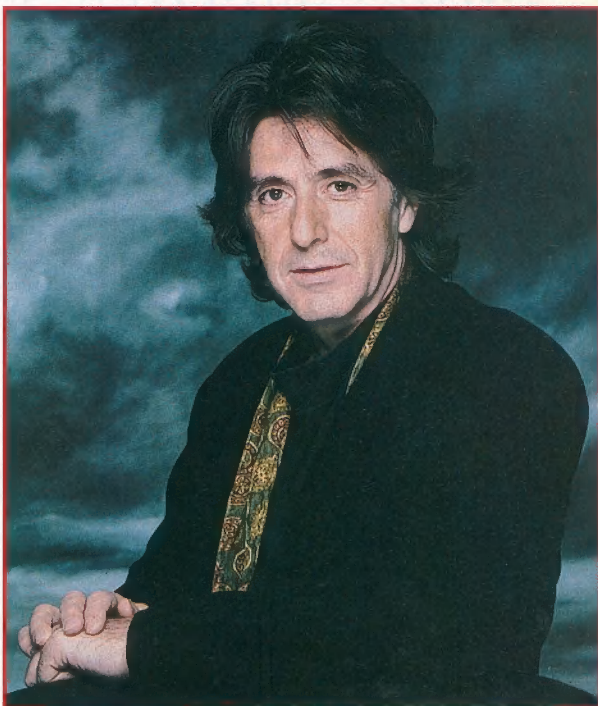
A legjobb filmzene: *ALAN MENKEN* (Aladdin)

A legszebb filmbetétdal: *A WHOLE NEW WORLD* (Aladdin)

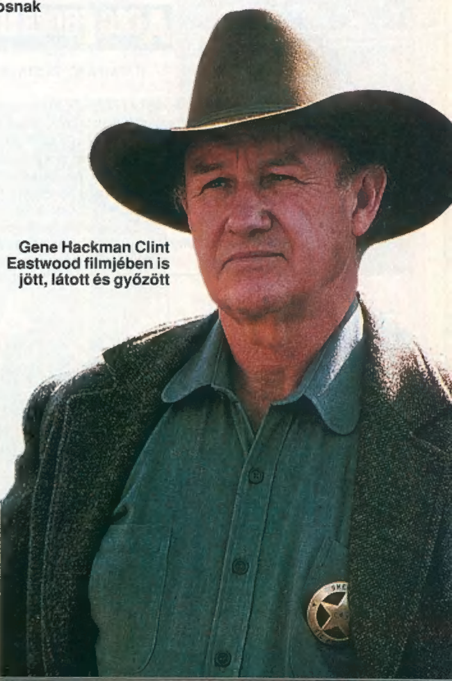
A legjobb férfiszínész a televízió számára készült játékfilm kategóriában: *ROBERT DUVALL* (Sztálin)

A legjobb mellékszereplő színésznő a televízió számára készült játékfilm kategóriában: *JOAN PLOWRIGHT* (Sztálin)

A legjobb mellékszereplő színész a televízió számára készült játékfilm kategóriában: *MAXIMILIAN SCHELL* (Sztálin)

Al Pacino kapta a legjobb drámai színész díját az Egy asszony illata című filmben nyújtott alakításáért. Az alkotás egyébként elnyerte a legjobb drámai film díját és a forgatókönyv is a legjobbnak bizonyult. Az amerikai kritikusok Al Pacinót tartják az egyik legesélyesebb Oscar-várományosnak, a művet pedig varázslatosnak és lélegzetelállítónak nevezik. Magyarországi bemutatója március 26-án lesz.

Gene Hackman Clint Eastwood filmjében is jött, látott és győzött

Clint Eastwood ezúttal nemcsak főszereplője, hanem rendezője is volt a Nincs bocsánat című filmjének. A hazai mozipremier napja: február 19.

VIDEO PREMIER: FEBRUÁR 11.

MICHAEL KEATON DANNY DE VITO
MICHELLE PFEIFFER

BATMAN
VISSZATÉR
(BATMAN RETURNS)

Az elátkozott város, Gotham City kupolái felett, megcsillan a sárga-fekete monogram– Batman visszatért. A bajból most is kijut: a torzlelkű torzszülött Pingvin (Danny De Vito), a titokzatos Macskanő (Michelle Pfeiffer) és a multi-gonosz multimilliárdos Max Shreck nagyon kavar...

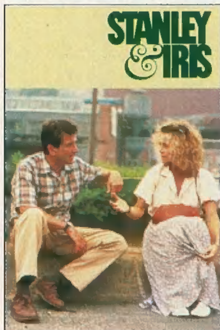
CLINT EASTWOOD TELLY SAVALAS
DONALD SUTHERLAND

KELLY HŐSEI

(KELLY'S HEROES)

Csak bankot akartak rabolni és kis híján megnyerték a II. Világháborút! Mindössze néhány nap kimenő kell Kellynek és barátainak, hogy heccből lepusztítsák a nácitól hemzsegő francia kisvárost. A főtéren ugyanis ott áll egy bank a németek hatalmas mennyiségű dugi aranyrúdjaival...

ROBERT DE NIRO JANE FONDA

STANLEY&IRIS

Stanley Cox (Robert De Niro) egy a 27 millió amerikai közül, aki nem tud írni és olvasni. "Fogyatékossága" ellenére van munkája egy helyi pékségben, de retteg attól, hogy valaki egy nap rájön, milyen is valójában. Senki sem sejti. Senki, csak Iris.
Iris King (Jane Fonda) is a pékségben dolgozik. Kétségbeesve küzd a magány ellen. Senki sem sejti, fájdalma mennyire megbénítja. Senki, kivéve Stanley-t. Két világhírű és Oscar-díjas színész, első alkalommal álltak együtt a kamera elé. Filmjük nagy sikert aratott szerte a világon és a kritikusok lelkendezve üdvözölték, mint a legújabb Love Story-t.

DONALD SUTHERLAND

KEGYETLEN HEGYCSÚCS

(SCREAM OF STONE)

Két, megalkuvást nem ismerő, rendkívüli sportember emberfeletti párviadala a természettel. Rocca, a Himaláját is legyőző legendás hegymászófenomén és Martin, a fiatal világbajnok a Cerro Torre félemetes hegycsúcsait akarja megmászni. Velük tart Iván (Sutherland), a becsvágyó és népszerű sportújságíró, aki szenzációs cikke kedvéért provokálta ki a tragikus végű versenyt.

GENE HACKMAN
MIHAIL BARISNYIKOV

A CÉG ÉRDEKÉBEN

(COMPANY BUSINESS)

Végetért a hidegháború és a szerencsétlen titkosügynökök munka nélkül maradtak. Az ex-CIA kém, Sam Boyd (Gene Hackman) hamar magára talál. Nagy pénzért jó buli az ipari kémkedés, de a Cég hamarosan reaktiválja egykori ügynökét. A KGB-s Pjotr Grusenko (Mihail Barisnyikov) védelmével bízzák meg, akinek 2 millió dollárt kell egy aktatáskában Berlinbe vinnie.

MESÉK A KRIPTÁBÓL 3

(TALES FROM THE CRYPT 3)

Borzasztóan örülök, hogy ismét, találkozunk, hullajelöltek. Én vagyok a Kriptaőr. Három hideglelős históriám van számotokra, melyek megtekintése után új értelmet nyer halálotok.
Akinek nem sírja, ne húzza magára! Nevessék, borzongják magukat - halálra!

Rendezte:
ARNOLD SCHWARZENEGGER, WALTER HILL és HOWARD DEUTCH
Főszerepben a szépséges:
DEMI MOORE, WILLIAM HICKEY és KELLY PRESTON

ÜGYNÖKEINK:

InterFilm
1054 Bp. Steindl I. u. 6.
Tel: 111-7440

Hungaroton Gong
1096 Bp. Haller u. 24.
Tel: 133-2406

Video Nivo
1081 Bp. Köztársaság tér 10.
Tel: 113-9837

S.I.COOP Kft.
1147 Bp. Lőcsey utca 12/b.
Tel: 164-2055

INTERCOM

INTERCOM

INTERCOM 1113 BUDAPEST, KAROLINA ÚT 65. TEL.: 186-9766 • 186-8122 • FAX: 166-6377 • TLX: 22-6761

FREDDY HALÁLA – AZ UTOLSÓ RÉMÁLOM
(FREDDY'S DEAD – THE FINAL NIGHTMARE)

Színes, feliratos amerikai horror
Rendezte: Rachel Talalay
Fsz: Robert Englund, Lisa Zane
Az álmokban öldöklő Freddyt a valóságban kell elpusztítani.
Megjelenés: február 3.

A SZERETŐ
(THE LOVER)

Színes, feliratos francia–angol erotikus film
Rendezte: Jean-Jacques Annaud
Fsz: Jane March, Tony Leung
Botrányos. Erotikus. És szokatlanul szép...
Megjelenés: február 17.

ÁSÓ, KAPA, NAGYKALAND...
(FOR BETTER OR FOR WORSE)

Színes, szinkronizált amerikai filmvígjáték
Rendezte: Gene Quintano
Fsz: Kimm Cattrall, Robert Hays
Tökéletes pár lesznek... Csak éljék túl a nászútjukat!
Megjelenés: február 3.

AZ ÍGÉRET SZÉP SZÓ...
(HARD PROMISES)

Színes, szinkronizált amerikai filmvígjáték
Rendezte: Martin Davidson
Fsz: Sissy Spacek, William Petersen
Zűrös, ha az ember a saját felesége esküvőjére kap meghívót...
Megjelenés: február 3.

976 – A SÁTÁN ÚJRA JELENTKEZIK
(976 – EVIL II)

Színes, szinkronizált amerikai horror
Rendezte: Jim Wynorski
Fsz: Patrick O'Bryan, René Assa
Ha a 976-ot tárcsázod, rettegés vár rád. A Sátán várja a hívásod.
Megjelenés: február 3.

LIDÉRCES SZERELEM
(A GIRL TO KILL FOR)

Színes, szinkronizált amerikai thriller
Rendezte: Richard Oliver
Fsz: Karen Medak, Sasha Jenson
Egy nő, akiért ölni kell...
Megjelenés:február 3.

A CSILLAGVADÁSZ
(STARCHASER – THE LEGEND OF ORIN)

Színes, szinkronizált amerikai rajzfilm
Rendezte: Steven Hahn
Az emberiséget leigázó kegyetlen diktátorral csak egy bátor kisfiú mer szembeszállni...
Megjelenés: február 17.

TRISTAR HOME VIDEO

VIDEO PREMIER: FEBRUAR 25.

HOME VIDEO

ROBIN WILLIAMS, JEFF BRIDGES
A HALÁSZKIRÁLY LEGENDÁJA
(THE FISHER KING)

Gyönyörű, régimódi történet a bűnről, a nyomorról, a szerelemről, a téboiyról és egy video-nyereményről. Modern mese a lovagról, aki szerelmet és egészséget keresett és rábukkant a Csodatévő Kehelyre.
Terry Gilliam, a „Gyalog-galopp", a „Brazil", és a „Münchausen báró kalandjai" rendezőjének filmje.

BRUCE WILLIS
HUDSON HAWK
EGY MESTERTOLVAJ ARANYAT ÉR

Szégyenlős.
Érzékeny.
Törvénytisztelő.
Művelt.
Becsületes.
– Nem jellemző.

Bruce Willis megint nem adja olcsón az életét.

DÉMONI Szerető
(MY DEMON LOVER)

Bestiális módon meggyilkolt nők, akiket egy rejtélyes „lény" szaggat szeretkezés után cafatokra. Az áldozatok száma napról napra nő. Amikor Denny, a magányos lány megismerkedik álmai netovábbjával, Kaz-zel, nem is sejti féktelen szerelme a „férfiszépségből" szörnyeteget csal elő.

KEANU REEVES
A PIMASZSÁG HERCEGE
(PRINCE OF PENNSYLVANIA)

Keabu Reeves (Holt Pont) félig skinhead, félig punk frizurájával és idiótikus viselkedésével már kivívta a környék elismerését, mégis nyomasztja a felnőtté válás. Barátnője segítségével elrabolja saját apját és váltságdíjat követel érte. Csakhogy a papa sorsa a kutyát nem érdekli. Az ilyen helyzetben csak valami eszméletlen pofátlanság segít...

ROBERT REDFORD
MARLON BRANDO
JANE FONDA
AZ ÜLDÖZŐK
(THE CHASE)

Amikor egy bűnöző megszökik a börtönből és hazafelé veszi útját, gyilkosság gyanújába keveredik egy texasi kisvárosban. A polgárok többsége saját kezeibe venné a bíráskodást, de a seriff ezúttal a másik oldalra áll, elszabadítva ezzel az erőszakot, az önbíráskodást, a terrort.

INVÁZIÓS KÜLÖNÍTMÉNY
(INVASION FORCE)

A béke leple alatt... az éj sötétjében: invázió az USA ellen.

ÜGYNÖKEINK:

InterFilm
1054 Bp., Steindl I. u. 6.
Tel.: 111-7440

Hungaroton-Gong
196 Bp., Haller u. 24.
Tel.: 133-2406

Intercom
1113 Bp., Karolina út 65.
Tel: 186-9766, 186-8122

Video Nivo
1081 Bp., Köztársaság tér 10.
Tel.: 113-9837

S.I. COOP Kft.
147 Bp., Lőcsay utca 12-b.
Tel.: 164-2055

Maladie d'amour

Juliette fiatal, törékeny, gyönyörű és különleges. Nem csoda, hogy két férfi is beleszeret, és barátságot, karriert is lábbal tiporva igyekszik magához kötni a lányt. De kit szeret Juliette? Akivel együtt él? Vagy akinek a hiányába halálosan belebetegszik? A szerelem vagy annak hiánya nemcsak beteggé tehet, talán gyógyítani is képes...

Színes, szinkronizált francia szerelmi dráma
Főszereplők: Nastassja Kinski, Michel Piccoli
Rendezte: Jacques Deray
115 perc

A lázadó Zood tábornok és kísérői, akiket száműztek a naprendszerből, váratlanul kiszabadulnak fogságukból. Bosszút akarnak állni Supermanen. A Föld felé indulnak. A lázadók, akiken nem fog a golyó, Washingtonba mennek, ahol az elnököt arra kényszerítik, hogy ismerje el uralmukat. A Metropolist rettegésben tartják a lázadók. Az elnök kétségbeesve kéri Superman segítségét, aki visszatér. Egy zöld cryptonit segítségével visszanyeri legendás erejét...

Színes, szinkronizált amerikai sci-fi
Főszereplők: Christopher Reeve, Gene Hackman
Rendezte: Richard Lester

UGC

A filmeket megtalálja a Video Nívó ügynökségnél is:
1081 Budapest, Köztársaság tér 10. T.: 113-9837

A Hold hangja
(Voce della Luna)

A kis emiliai városkában Salvini, a költő, álmodozó és vizionárius elmélyed a vidéki természetben egy holdfényes éjszakán. Természetesen a Hold is hipnotizálja őt. Éjszakai látogatást tesz Aldinánál, Salvini számára Aldina a megtestesült Hold... A városka ünnepségre készül, új Madonna-szobrot is kap a templom. Ivo, a darus közli, hogy a Hold napjai meg vannak számlálva... és valóban sikerül is neki a földhöz kötözni égi kísérőnket. De mit lehet kezdeni egy égi vándorral a Földön?

Színes, feliratos olasz játékfilm
Főszereplők: Roberto Benigni, Paolo Villagio
Rendezte: Federico Fellini
120 perc

Gyilkos elme
(Mind Killer)

Warren, egy félszeg fiatalember szeretne olyan szívtipró lenni, mint szobatársa. A könyvtárban, ahol az archívumban dolgozik, rátalál egy Totális Agykontroll című spiritiszta munkára, és ennek segítségével befolyásolni tudja a környezetében lévők cselekedeteit. A siker elvakulttá teszi, miközben egy új, mindent elpusztító lény keletkezik benne, és szörnyűséges külsővel kibuggyan belőle...

Színes, szinkronizált amerikai horror
Főszereplők: Joe McDonald, Christopher Wade
Rendezte: Michael Krueger
86 perc

Mokép Video Kiadó
1081 Budapest, Fiumei út 25.
Telefon: 113-4257, 133-7163

Amerikai Ninja 5.

Az Amerikai Ninja a sorozat ötödik részében még az eddigieknél is veszélyesebb kalandokba keveredik. A természettudós dr. Strobel olyan mérges gázt állít elő, amely felkelti a „Kínai Ninják" érdeklődését. Az Amerikai Ninjának minden tudását latba kell vetnie, hogy megmenthesse az elrabolt tudóst és lányát, Lisát.

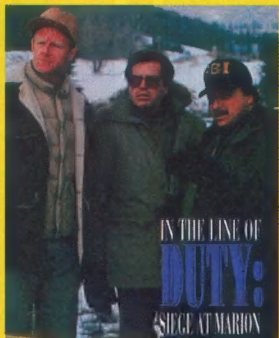
Színes, szinkronizált amerikai akciófilm, 1992.
Főszereplők: David BRADLEY (Amerikai Szamuráj), Ernie REYES Jr. (Az utolsó lovag), Pat MORITA (Karate Kid)
Rendezte: Bobby Gene Leonard
90 perc **Cannon**

Ostromzár Marionnál (Siege At Marion)

Az FBI és egy család kegyetlen harca 13 napon át. 9 éve John Singer mormon férfit, aki két feleséggel élt együtt, lelőtték az FBI ügynökei. A család bosszút akar állni a haláláért. Az ostromzár alatt kitartó emberek harcolnak a havasi hegyekben.

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm, 1992.
Főszereplők: Denis Franz, Tess Harper
Rendezte: Charles Haid
95 perc

WIN

ROBOTJOX

A film sok-sok évvel a nagy nukleáris háború után játszódik, mely a földet kietlen pusztasággá változtatta. A területi vitákban Robotjoxé a döntő szó. A 120 láb magas acélmonstrumot a belsejében élő emberek irányítják, akik számára ez a harc az erő és a becsület végső próbája.

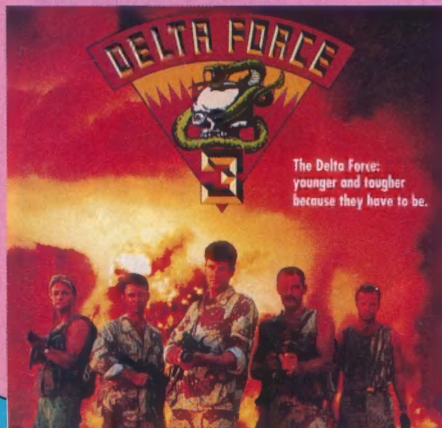
Színes, szinkronizált amerikai film, 1989.
Főszereplők: Gary Graham, Annie-Marie Johnson, Paul Koslo
Rendezte: Stuart Gordon
84 perc **Vision**

Delta Force 3.

Egy közép-keleti állam megszállott diktátora a Föld elpusztításával fenyegetőzik. Az amerikai és szovjet titkosszolgálat közösen indít akciót ellene. Fiatal ügynökökből álló, különlegesen kiképzett kommandót küldenek ki, melynek tagjai az ellenség vonalai mögé beszivárogva, állandó életveszély közepette kísérlik meg elfogni a diktátort. A film külön érdekessége, hogy a kommandó tagjait világhírű amerikai színészek fiai alakítják.

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm, 1992.
Főszereplők: Nick CASSAVETES, Mike NORRIS, John RYAN, Eric DOUGLAS, Matthew PENN
Rendezte: Sam Firstenberg
90 perc **Cannon**

Mindhalálig

B.J. Quinn kickboxvilágbajnok végleg vissza akar vonulni, hogy feleségével egy csendes coloradói farmon éljen. Felesége azonban egy titokzatos balesetben életét veszti. Quinn összetörten és kiábrándultan a börtönben köt ki. Óvadék ellenében szabadlábra helyezik, és ő – hogy a pénzt visszafizethesse – beleegyezik, hogy részt vegyen egy privát kickboxmérkőzésen. Ám túl későn tudja meg, hogy legfőbb ellenségével kell harcolnia „gladiátor stílusban" – mindhalálig…

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm, 1992.
Főszereplők: John BARRETT, Michael QUISSI
Rendezte: Darrel Roodt
90 perc **Cannon**

TIM BURTON

Tim Burton a Spielberg utáni nemzedék egyik legjelentősebb alakja. Sokan kételkedtek abban, hogy a nagyok után valaki is még labdába rúghat, hiszen ők már mindent elértek, amit csak filmes elérhet. Oscar-díjas mozik sora, fantasztikus nézőszámok s ennek megfelelő pénztári bevételek, önálló stúdióbirodalmak kiépítése s más, kiegészítő üzletágak meghódítása, ám Hollywood – s ez az egyik legnagyobb erénye – mindig szolgál újabb és újabb meglepetésekkel. Az elmúlt évtizedben is tehetséges alkotók kopogtattak a stúdiók ajtaján, hogy azután alig néhány év és film leforgatása alatt az ő nevüktől visszhangozzék a világ. Ilyen ifjú titán volt Tim Burton is.

Tim Burton filmországban született, a kaliforniai Burbankben. Az 1960-as évjáratú fiatalember rendkívül tehetségesen rajzolt, amit főleg képregények készítésénél kamatoztatott. Már ekkor kitűnt a szenzációs vizuális érzékével, amely fekete, szürreális humorral párosult. A Művészetek Kaliforniai Intézetének animációs szakának elvégzése után a Walt Disney-stúdió animátora lett. Itt módjában állt betekinteni és elsajátítani az évtizedes hagyományokkal büszkélkedő klasszikus rajzfilm, valamint a modern animációs technika alapjait. Inasévei alatt számos rövidfilm, illetve két egész estét betöltő rajzjátékfilm, *A róka és a kutya* (The Fox and the Hound) és *A fekete üst* (The Black Cauldron) elkészítésében közreműködött.

Még a Disney-évek alatt Burton készített egy leleményes, alig hatperces animációs rövidfilmet, a Vincentet (1982). A történet egy kisfiúról szól, aki olyan akar lenni, mint Vincent Price. Price Amerika első számú, legendás rémfilmszínésze, aki az eddigi öt évtizedes (!) pályafutásából négyet a horror műfajának áldozott. Burton a filmmel elsősorban róla kívánt megemlékezni, s önmagáról, hiszen gyermekkorában nagyon szerette a horrorfilmeket, csodálta Price-ot. Saját bevallása szerint ezek a mozik sokat segítettek neki a kamaszkori frusztrációk leküzdésében. Mindebből egyenesen következik, hogy a *Vincent* egy bensőséges, személyes film lett, amely nagy szakmai sikert, számos díjat és elismerést szerzett alkotójának. Érdekesség, hogy a mozi narrátora maga Vincent Price volt, akit Burton legnagyobb örömére, majd egy évtizeddel később, sikerült megnyernie az *Ollókezű Edward* (1990) egyik epizódszerepére is. Megható tisztelet, nemes gesztus volt a rendező részéről, hogy íratott neki egy szerepet; ő játszotta Edward alkotóját, az öreg ezermestert.

A következő állomás az 1984-es *Frankenweenie* című, 29 perces rövidjátékfilm volt, amely a Frankenstein-sztorira épült. A vidám, humoros, fordulatokkal teli rémtörténet (megint csak) egy kisfiúról szól, aki elpusztult kutyáját – akárcsak Frankenstein doktor a teremtményét – elektromos árammal kelti életre. Bár a film végül sohasem került közönség elé, nem kis szerepet játszott abban, hogy Burton megrendezhesse első önálló játékfilmjét.

Pee-Wee, a felnőtt testben lakozó kilencéves gyermek az amerikai televíziózás egyik „intézménye". A jellegzetes humorú szórakoztató figura, aki nézők millióit ülteti hétről hétre a képernyők elé, 1981-ben már tett egy kirándulást a mozik vetítővásznaira (The Pee-Wee Herman Show). Négy évvel később Tim Burtonre várt a feladat, hogy elkészítse a folytatást, amely valójában egy teljesen önálló sztori. A *Pee-Wee nagy kalandja* egy animációs betétekkel kombinált játékfilm, amelyben a főhős az ellopott biciklijét keresi. Bár a mozi nem nélkülözi a burleszkelemeket, a kacagtató helyzeteket és a bolondos ötleteket, a hasonló zsánerű filmek hibájába esik, nevezetesen egyenetlen epizódokra hullik szét, s nem bírja el a játékfilm-terjedelmet. Mindez azonban nem zavarta a figurát abban, hogy 1988-ban újra visszatérjen, s egy világsztárokkal megtűzdelt karácsonyi bulit rendezzen (Pee-Wee's Playhouse Christmas Special). De Burtonnek ehhez már semmi köze sem volt, ő már javában dolgozott a *Kísértethistórián*. (Beetlejuice)

A történet szomorúan indul, egy fiatal házaspár életét

Rendezés közben Michelle Pfeifferrel

veszti egy autóbaleset során. Mit ad Isten, hamarosan szellemekként látjuk viszont őket a saját vermonti, viktoriánus házukban. Élik a maguk kis problémamentes életét, s ismerkednek feladataikkal, kötöttségeikkel. Különösen ez utóbbival, a Nemrég Elhunytak Kézikönyvének megismerésével vannak még gondjaik. Ám az igazi nehézségek akkor kezdődnek, amikor egy tehetős New York-i család megveszi házukat, s a feleség elhatározza, hogy felújítja, átrendezi a lakást. Szellemeinknek persze ez rosszul esik, igyekszenek is eltéríteni az új asszonyt szándékától: különböző szellemtrükkökkel, kísértetfogásokkal ijesztgetik. Amikor azonban minden ötletből kifogynak, s a felfuvalkodott család viselkedése is végképp az idegeikre megy, ■ szellempár végső elkeseredésében egy Beetlejuice nevű gonosz és visszataszító külsejű démonhoz fordul, hogy az ő segítségével egyszer és mindenkorra elűzzék a hivatlan betolakodókat. A jó szellemek és a rossz halandók rendkívül szórakoztató hadakozása az amerikai sikerlista élére repítette a *Kísértethistóriát*, s egy csapásra ismertté tette Burton nevét a szakmában.

A hagyományoknak megfelelően ilyenkor szokott következni az igazi megmérettetés.

A kihívás egy Denevérember képében érkezett. Burton merész és „szemtelen" vizuális stílusa, no meg kreativitása volt az, amely a Jon Peters–Peter Gruber producer párost arra ösztönözte, hogy őt bízzák meg a legendás képregényfigura újjáélesztésével. Megnézték előtte filmjeit, s rendkívül eredetinek találták őket: látványosnak, szórakoztatónak, stílusosnak. A The New York Times kritikusa, *John Morgenstein* azt írta az alkotásokról, hogy azok *„egy látnok művész munkái voltak, nem hasonlítanak egyetlen más filmes munkájához sem"*. Nem véletlen tehát, hogy ■ Newsweek szakírója, *Jack Kroll* kijelentette: Tim Burton *„az első igazi tehetség a Spielberg–Lucas–Coppola–Scorsese mozifenegyerekek színrelépése óta".*

Burton úgy döntött, filmjében Batman megjelenését s karrierjének kezdetét mutatja be, maximálisan ragaszkodva az eredeti történethez. *„A mi filmünkben egy halandó lény rejtőzik az ijesztő denevéröltözékben, egy testi mivoltában esendő, a kézitusában leleményes, de mégiscsak emberi lény"* – magyarázta a rendező. *„Mi a maszk mögé akartunk pillantani és rájönni, miért érzi szükségét Bruce Wayne, hogy Denevérember legyen. Nagyon érdekes, meglepő, izgalmas és vicces történetet csináltunk, melyben egy sor rendkívüli szereplő bukkan fel. Mi mást akarhattunk volna még?"*

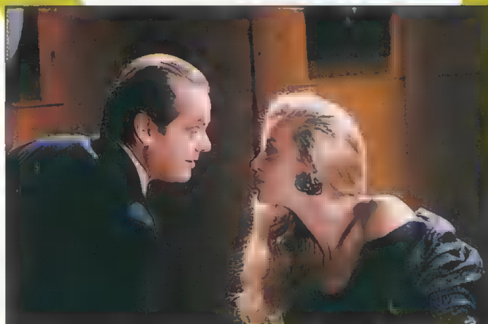
Ollókezű Edward

A világon 1989-ben végigsöprő Batman-láz (Batmánia), a rekordbevételek, ■ kedvező kritikai és közönségvisszhang egyértelműen bizonyította, hogy minden felvétel adva van a folytatáshoz. Így tehát három évvel később Batman, Gotham City kámzsás bosszúálló lovagja visszatért, hogy megmentse a várost az elveszejtésére szövetkezett Pingvinnel és Max Shreckkel, a gonosz multimilliárdossal szemben. A történetet színesíti, hogy összecsapásuk közben Batman figyelmét egy újabb ellenfél, a veszedelmesen doromboló Macskanő is felkelti.

A *Batman visszatér* (1992) nem az első rész folytatása, hanem egy teljesen új Batman-film, amelynek bevallott célja, hogy minden tekintetben felülmúlja a korábbi alkotást, melynek egyedülálló látványvilága és karakterei forradalmasították a műfajt. *„Batman személyisége bár nem változott, de külsőleg jelentős átalakuláson ment keresztül”* – nyilatkozta Burton az új részről. *„Úgy gondoltam, új imázst kell kitalálnunk számára: a mostani változat emberközelibb, de egyúttal »mélyebb« is.”* Ám ez a változat eklektikusabb, trükkösebb, hatásosabb is lehet, minden képzeletet felülmúló extravaganciával sikerült összeházasítani az artisztikus látványt ■ történettel.

Már az első Batman révén Tim Burton elérte minden rendező vágyálmát, a teljes anyagi függetlenséget, a szabad kezet rendezéseiben. Ez tette lehetővé számára, hogy leforgassa 1990-ben minden idők egyik legfurcsább alkotását, *Ollókezű Edward* fantasztikus meséjét. Mozi-Edwardunk egy lágy Frankenstein-mese és ■ Pinocchio sajátos keverékéből született. Azaz, egyvalamiben különbözik mesehőseinktől, ott, ahol más ■ kezét hordja, Edward barátunk egy mezőgazdasági boltra való manikűrkészletet visel. Árva hősünkre vár a feladat, hogy a fenyegetőnek látszó, önveszélyes ollókezeivel egyetemben felfedezze a világot. Mindezt egy teremtményhez illő naivitással, kíváncsisággal és ügyetlenséggel teszi: barátkozik, beilleszkedik, érzelgősködik, s beleszerelmesedik egy lányba. Sikerei azonban sokak szemében szálka, s megkezdődik Ollókezű Edward nagyon is emberi kálváriája. E varázslatos mozi méltó ■ rendezőjéhez, s szokatlan történetével, nem mindennapi látványvilágával, a szenzációs Oscar-díjas maszkjaival és trükkjeivel elámította a világot.

Batman: moziban, videón kasszasiker

Az *Ollókezű Edward* volt Burton első olyan filmje, amelynek ő maga volt a producere is. Nála is megfigyelhető már mindaz, ami ■ nagy ászokat jellemzi; igyekszik a szakma legjobbjait maga köré gyűjteni, s egységes csapattá kovácsolni őket. A lassan már állandónak tekinthető Burton-gárda tagja már az operatőr *Stefan Czapsky*, a látványtervező *Bo Welch*, a művészeti vezető *Tom Duffield* és *Rick Heinrichs*, a maszkmester *Ve Neill*, a zeneszerző *Danny Elfman* és a speciális effektusok szakértője, *Stan Winston*. Ha Burton terve beválik, akkor egy új, rendkívül ütőképes stúdió kialakulásának lehetünk majd szemtanúi, amely amellett, hogy számtalan örömteli pillanatot szerez majd rajongóinak, méltó versenytársa is lehet a hollywoodi mogulloknak.

Szilágyi G. Gábor

Tim Burton filmjei:

Vincent (1982, rövid rajzfilm)
Frankenweenie (1984, rövidjátékfilm)
Pee-Wee nagy kalandja
(Pee-Wee's Big Adventure, 1985)
Kísértethistória (Beetlejuice, 1988) (Intervideo)
Batman – A Denevérember (Batman, 1989) (Intervideo)
Ollókezű Edward (Edward Scissorhands, 1990, rendező, producer, ötlet) (Guild)
Batman visszatér (Batman Returns, 1992, rendező, producer) (InterCom)

TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumában készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza

Ez most sem a reklám helye

Már a címmel is sietve tisztázni kívánjuk tesztrovatunk változatlanságát, a véletlenek azonban néha megtévesztő helyzeteket teremthetnek. Az év végén a Panasonictól ismét több olyan új kamkorder jelent meg hazai piacon – és jutott el hozzánk is –, melyek mellett nem mehettünk el szó nélkül, és mit ne tagadjuk, nem kívántuk tapasztalatainkat addig „pihentetni", míg megfelelő társakat nem találunk hozzájuk. Már csak azért sem, mert nem valószínű, hogy a két *Panasonic* óriásbébinek, melyek (akik?) a keresztségben az *NV–MS4E* és *NV–M40E* nevet kapták, a hazai piacon lesznek a közeljövőben újabb partnerei. Normál, vagyis VHS vagy S–VHS rendszerben ugyanis nem sok cég vállakozik a kamkordergyártásra, elsősorban a speciálisabb, éppen ezért szűkebb, célirányosabb kereslet miatt. Ezek a normál VHS kazettákat fogyasztó masinák a legjobb indulattal sem sorolhatók az útikamerák közé, sokkal inkább azoknak válhat felvételi eszközévé, akiknél szempont a nagyobb lélegzetű, hosszabb ideig tartó társasági események, például egy esküvő vagy tömegmegmozdulás, sportesemény mobilis felvétele. A nagyobb méretükből következően olyan a kialakításuk, hogy vállra véve kerül a kereső a szemünk síkjába, így sokkal stabilabban és biztosabban lehet hosszabb ideig is felvételt készíteni. Az MS4E-nél és az M40E-nél egyébként a ház kialakítása eleve olyan, hogy az a vállunkra valóban felfeküdjön, míg az elődöknél, az MSI-nél és az M7-nél a válltámasz külön tartozék volt.

A sajátosabb felhasználás miatt piaci részesedésük is kisebb és a gyártók is szűkebb csapatot képviselnek; ezzel együtt, végignézve korábbi tesztjeinket, közülük nem egyet módunk volt bemutatni, mint a *Panasonic NV–M10*-et, a *Philips VKR 6860*-at, a *Sharp VL–SX80*-as típusát, és a korábbiakban több *Hitachi* típust is. A most debütáló NV–M40-nek testvérmodellje egyébként a *Grundig LC 290N* (mindkettő 2800 DM áron jelent meg a német piacon), melynek egyelőre nem tudunk hazai forgalmazásáról.

A Super rendszerek kínálatában még szolidabb a helyzet, bár szokás szerint az anyacégen kívül ezek más gyártói jelzéssel is megtalálhatók a kínálatban. Így tesztünk igazi szenzációjának, az NV–MS4-es-nek is megvan a *Grundig*-megfelelője, *LC 295* típusjellel. Persze itt már nemcsak

a kamkorderek, de áraik is a nehézsúlyú kategóriába esnek, az MS4-ért a német piacon csaknem 4000 márkát kell leszurkolni, míg itthoni ára is borsos, 229 ezer forint.

●

Nos, nézzük, mit is tud az *MS4*-es ennyi pénzért! Szolgáltatási köre az MSl-hez képest számos dologgal bővült, ezek közül alapvető különbségként kell említeni az FM rendszerben rögzített sztereó Hi-Fi hangot, de legalább ilyen látványos többletet jelent a manuális fix blendeállítás, ami két gomb segítségével meghatározott értékekre történő nyithatóságot, illetve „szűkíthetőséget" jelent. Mindez 14 lépésben történik a zárt állásig, de nyitott blendénél még két (G1 és G2) fokozat is van, mely gyenge fényviszonyoknál beleerősít ■ felvett anyagba. Ezzel ■ megoldással elkerülhetővé vált, hogy a svenkelésnél az automatika mindig utánállítgasson, ami egy feljavított, magyarul meghamisított fényviszonyt jelentett a korábbi típusnál, a világosabból a sötétbe történő átmenetekkor. Automatikus üzemben – bár a működést korrektnek találtuk – ezt a fénypumpálgatást kritikusabb esetekben, például napfényes részekből sötétebb témára rámenve, most is tapasztaltuk.

Az automatikus fehéregyensúly a legtöbb helyzetben jól működött, bár mesterséges fényviszonyok mellett sárgásabb lett a fehér. Ilyenkor azonban javított a manuális fehéregyensúly-beállítás. Létezik még egy portréállás is az automatikus és manuális blendeüzemmódok mellett, amely elsősorban kis mélységélességű felvételek készítésekor van hivatva ■ beállítást optimalizálni. Számottevő különbséget azonban nem tapasztaltunk az automatikus és ■ portréállásban készített felvételek között.

Gyakorlati tesztjeink jelentős része karácsony tájára esett, így minden különösebb erőfeszítés nélkül élvezhettük – sajnos – a smeareffektus örömeit is. Azon kívül hogy a kis égőknek a karácsonyfán kedves kis udvara volt, a függőleges fényelkenődés elég zavaróan hatott, ha jobban premier planba kaptunk egy-egy izzót. Átlagképen azonban a fa szépen mutatott és igazán jól adta vissza a meghittséget.

A fenyőfaégők hangulatos, de diszkrét fényénél jól ki lehetett próbálni a „Gain Up" digitálisjelerősítési funkciót is, melynek kifejezetten az ■ szerepe, hogy rossz megvilágítási körülmények között adjon még elfogadható felvételeket. A kép ugyan valóban világosabbnak hat, de itt már a zaj érezhetőbben erősödik. Röviden, arról van szó, egy-egy félképet négyszer illetve nyolcszor annyi ideig tárol, mint normál esetben, így a digitális tárolás következtében történik a jel erősítése. Ez viszont azt is jelenti, hogy ebben az üzemben szó sem eshet svenkelésről, a mozgás ugyanis szaggatott vagy utánhúzásos lenne. Ezzel együtt gyengébben világított részek megfigyelésekor statikus felvételeknél jól alkalmazható, de tudatosan használva egyéb érdekes hatások is produkálhatók vele.

A digitális effektusok előállítására azonban önálló üzemmódok is szolgálnak. Strobe hatásnál például másodpercenként hat képet ▶

SZOLGÁLTATÁSOK ÉS TESZTEREDMÉNYEK

Gyártó	Panasonic	Panasonic	Panasonic
Típus	NV–MS 4E	NV–M 40E	NV–S6E, NV–S8E
Rendszer	S–VHS	VHS	VHS–C
Méretek (mm)	130x245x475	130x245x460	105x111x200
Tömeg (kg)	3,6	3,5	0,94
KAMERARÉSZ			
Pixelek száma	420 000	320 000	320 000
Objektív	1:1,6	1:1,4	1:1,4
Gyújtótávolság (mm)	5,6–67	5–40	6–48
Zoom átfogás	12x, digitálisan 100x	8x, digitálisan 100x	8x, digitálisan 36x
Makróállás	van (AF-al)	van (AF-al)	van (AF-al)
Ellenfény kapcsoló	nincs	nincs	van
Blendeszabályzó	van	van	nincs
Feder	van	van	van
Autófókusz	van	van	van
Zársebesség	1/8000-ig	1/8000-ig	1/4000-ig
Felvétel visszamérés	van	van	van
Inzert snitt	van	van	nincs
Címbeírás	van	van	van
Intervallum-felvétel	van	van	nincs
Távvezérlő	nincs	nincs	nincs
Sztereo hang (FM)	van	nincs	van
Fénykorrekció	aut, és manuális	aut, és manuális	aut, és manuális
MAGNÓRÉSZ			
Maximális felvételi idő perc			
Normál/Long-play	240/–	240/–	45/90
Gyorskeresés	van	van	van
Állókép	van	van	van
Képléptetés	van	van	–
Lassítás	–	–	–
Mikrofon bemenet	van	van	van
Fejhallgató	beépített hangszóró		
MÉRÉSI EREDMÉNYEK			
Sorbontás			
SP/LP (sor)	250/–	250/–	245/225
S–VHS (sor)	jobb mint 350	–	–
Video jel/zaj arány			
(kép) SP/LP (dB)	42/–	42/–	42/41
S–VHS (normál sebesség)	41/–	–	–
Hangrész:			
frekvenciaátvitel (Hz-kHz)			
Állófejes sáv (SP):	50–10	50–10	80–11
(LP):	–	–	110–7
FM sáv SP:	25–20	–	22–20
LP:	–	–	25–20
Jel/zaj viszony (dB)			
Állófejes sávon (SP)	45	45	46
(LP)	–	–	45
FM sávon (SP)	47	–	50
(LP)	–	–	50
Akusztikus zaj (dB)			
Normál:	46	46	42
Zoom:	45	45	41
Nyávogás (normál sebesség)			
Állófejes sávon %:	0,22	0,2	0,25
FM sávon %:	0,011	–	0,01
Ár (Ft)	229 000,–	155 000,–	129 000/144 900,–

vesz fel a készülék, és így hirtelen minden, amit felveszünk, a felvételen majd szaggatottan fog látszódni. Szintén érdekes utánhúzásos effektust kelt a visszanézett kép a Tracer gomb megnyomására, ami egyben a mozgások élettelenségével a sebesség érzetét képes kelteni. Szellemes és igen jól használható a feliratok vagy tárolt képek úsztatása. A Wipe gombbal állókép tárolható, ami egy másik felvétel indításakor a képből kitolódik. De hasonlóképpen működik a „Mix", amikor az állókép és ■ keresőben látott kép egymásba úsztatható.

A digitális tár rögtön lehetőséget adott elektronikus zoomolásra is. Valójában a gyújtótávolság 67 mm-től 5,6 mm-ig terjed, ami viszont sajnos csak a zoombillentyűvel változtatható. Igaz, ezt ■ 12-szeres átfogást a billentyű erősebb vagy lágyabb nyomásával 6–20 mp alatt lehet megvalósítani, s hogy hányszoros ■ zoom, kiírja a keresőben is. Nos, ez a 12-szeres zoomolás növelhető tovább elektronikus úton egészen 100-szoros értékig, bizonyos korlátok árán. Az egyik ■ felbontás romlása, a másik a bizonytalanabb képtartás. Mivel 12-szeres zoomérték felett digitális elektronika nagyítja fel a képet, egyre jobban láthatóvá válik ■ bontás romlása és a zajok növekedése, s bár jól behoztuk a szemben lévő hegyoldal csúcsán lévő ház ablakait, de óhatatlanul ■ *Nagyítás* című film emlékezetes képsora jutott az eszünkbe a hajnali parkban készített képsorról.

A stabilitásról kifejezetten jók voltak tapasztalataink. Míg egy minikamkordernél 8-szoros zoomnál is bizonytalan a kameratartás, itt a jól felfekvés, a gombok megfelelő elhelyezése, a kitámaszthatóság miatt 12-szeres zoom felett is nyugodtan dolgoztunk. Mindennek ára van, és a nagyobb tömeg, a nagy méretek itt meghálálták magukat.

Az autofókusz normál fényviszonyok mellett jól dolgozott, talán beállásától vártunk volna nagyobb fürgeséget, viszont manuális állásban igen könnyen és kényelmesen lehetett utánaállítani az élességet az objektíven elhelyezett gyűrűvel, amely lágyan és jól szabályoz. A sok más kamerán tapasztalt billentyűk, nyomógombok után ezt igazán jó megoldásnak éreztük.

S most már ideje hátradőlni és egy nyugodt pillantást vetni a képre. Összességében ■ Panasonic MS4 által készített képek nagyon jók. A bontás nemcsak nevében, hanem valójában Super. Az arcok élnek, a haj rajzolata finoman jön elő, a karácsonyfának hangulata van, ■ függöny rajzolata szép, az asztalon a rózsák színe és rajzolata igazi. Érződik, hogy a rendszer 4 MHz feletti

bontást tud, és ■ látott sorbontás 350 sor felett van.

A külső felvételeknél a fenyőfáink tűlevelei úgy jönnek vissza, ahogy vártuk, csak kerítésünk rajzolata nem elég határozott, bár ezt inkább kritikus szemünk nagyítja fel. A kisméretű fejből következően ugyanis némi jitterhibát (csipkézettséget) tapasztaltunk.

A hang is hosszabb tűnődést érdemelne, az MS4-nek ugyanis sztereó zoom mikrofonja van, ami három állásba kapcsolható, így: Wide, Zoom, és Tele állásba. A különböző iránykarakterisztikákat négy mikrofon kapcsolgatásával érték el a konstruktőrök. Wide állásban széles karakterisztikával kerül a kísérőhang a szalagra, míg Tele állásban a szélső mikrofonok kikapcsolásával az oldalról jövő hangok kirekesztődnek a felvételből. Tele állásban viszont a mikrofonok karakterisztikája többé-kevésbé együtt változik a zoommal. Az irányérzékenység mindenesetre jó, s magának ■ rendszernek a felfogása is jóra sikerült, a zoom és fókusz nem hallatszik bele a felvételbe. Ezzel együtt külső mikrofonokat is lehet csatlakoztatni az MS4-hez, és magának az elektronikának mind a frekvenciaátvitele, mind a torzítása és nyávogása mondhatjuk nem hagy kívánnivalót maga után. Állófejes sávon a 0,01-es nyávogási érték már jóval nagyobb lesz, és a frekvenciaátvitel is jóval szerényebb. Amit viszont hiányoltunk, hogy ■ hangnál a kivezérlést automatika szabályozza, és nem lehet manuálisan beavatkozni. Úgy éreztük, hogy az MS4 ennyi szolgáltatás mellett kiérdemelt volna egy ilyen tudományt is. A mono hosszanti csíkos sávon egyébként egy adapteren keresztül külső hanganyag is rögzíthető utólag, amit „Mix" állásban össze lehet keverni. Felvételkor egyébként kellemes szolgáltatás, hogy a kamera oldalfalába épített kis hangszóró (kikapcsolhatóan) fülünkbe duruzsolja ■ szalagra kerülő hanganyagot.

Figyelembe véve a szolgáltatások széles körét, csak megemlítjük az 1/8000 mp-ig csökkenthető „zársebesség"-állítást, az intervallumfelvételi lehetőséget, az inzertsnittet, és természetesen a magnófunkciók közül a képvisszanézést, a gyorskeresést és állóképet, képléptetést.

Széles körűek a csatlakoztatások is. Az S-videó kimeneten kívül RCA aljzatokon keresztül lehet normál VHS videóhoz csatlakozni, de hogy pontos utómunkálatok váljanak lehetővé, már a felvétel alatt időkódok kerülnek rá a sza-

lagra. Ezek és az EDIT csatlakozási lehetőség biztosítja, hogy vágóberendezéssel gyorsan és precízen lehessen dolgozni.

•

Az *NV–M40E* első ránézésre igencsak hasonlít az NV–MS4E-hez, valójában – mint arra már a bevezetőben utaltunk – van néhány alapvető különbség, így a VHS rendszer és a csak állófejes sávon monó hang. A zoom átfogása csak nyolcszoros, de ugyanúgy megmaradt a digitális zoomolási lehetőség és a kétsebességű zoomállítás.

A másik jelentősebb eltérés, hogy elmaradtak a manuális fix blendebeállítások, helyette a blende munkapontja változtatható három fokozatban felfelé vagy lefelé. Ami viszont több az M40-esen, hogy egy 10 W-os videólámpa csúsztatható a markolat papucsába, amely inkább a főtéma derítésére alkalmas, önmagában azonban esti felvételeknél nem lesz elegendő.

Az egyéb szolgáltatásokban azonban a két kamera azonos értékekkel használható. Itt is van inzert felvételi lehetőség, utóhangosítás a beépített mikrofoncsatlakozón keresztül; mindkét kamera a felvételek kezdetekor indexjeleket tesz fel a szalagra, és itt is megvannak az időkódok, hogy az EDIT csatlakozón keresztül könnyen lehessen vágópultot használni.

A felvett kép visszanézése során jónak ítéltük a színhűséget, s a látott kép is a VHS rendszernek megfelelően jó bontású volt, de ahogy egy borkóstolónál az évjáratokat és a fajtákat nem illik összekeverni, úgy a VHS kép nézésekor sem illik az S–VHS-hez méricskélni. Ezzel együtt a kép szépen élt, és a 240 sor feletti bontást biztosan értékeltük. A digitális funkciók ugyanolyan biztonsággal működtek, és az árnyoldalak közül itt sem maradtak el smearhatással és jitterhibával kapcsolatos észrevételeink.

A kísérőhang frekvenciaátvitele külső mikrofonbemenetről 50 Hz-től 10 kHz-ig terjedt korrekt jel/zaj arány mellett, a belső mikrofon a szélzajok levágása miatt 200 Hz-nél indul és kb. 12,5 kHz-ig visz át.

Szolgáltatásai alapján az NV–M40E egy nagyon jól használható készülék, elsősorban azoknak, akik a bevezetőben említett igényesebb felvételeket akarják programukba tervezni és elviselhetőbbnek tartják a 155 ezer forintos árat.

Méreteik alapján egészen más súlycsoportot jelent az *NV–S6EG* és *NV–S8EG*. Mindkét kamera VHS–C rendszerben dolgozik, tömegük teljes felszereléssel is kb. harmadrésze az előbb bemutatottaknak, s kialakításuk olyan, hogy valóban egy tenyérben is elférnek. Egyszóval valóban félkezes útikamerák, zoomátfogásuk 8-szoros, ami digitális úton 12-szeres ill. 36-szoros tartományig növelhető. Ezzel a tudománnyal valójában bőségesen meg is kell elégedni, mert a kis méretekből következően már 8-szoros teleállásnál is a nyugodt képhez biztos jobb kezet kell feltételeznünk.

Persze, ha már van digitális tár, célszerű itt is bevetni a DIS (Digital Image Stabilizer) digitális képstabilizáló áramkört. Persze ennek használata némileg rontani fogja a felbontást, hiszen a 320 ezer Pixel-es 1/3-as CCD-nek jó 10-15 százalékát arra fogja felhasználni, hogy figyelje a kép szélein, kezünk remeg-e, vagy folyamatos svenkelést csinálunk. Nos, a kettő együtt távoli felvételeknél már nem éppen a legélesebb bontást nyújtja, de mint oly sokszor leírtuk, mindennek ára van.

A digitális technika adta lehetőségeket azonban más trükkök készítésére is felhasználták a konstruktőrök, így állóképek készítésére, stroboszkóphatást, pontosabban szakaszos felvételi hatást keltő képrögzítésre és tükörképek felvételére. Ez utóbbi, jól megválasztott témák esetében, igen érdekesen hat. Az már kevésbé hat meglepetésnek, hogy van címbeírási lehetőség és a tárolt felirat vagy kép rákeverhető a témára, vagy különböző irányból beúsztatható.

Az NV–S6EG és NV–S8EG között egyébként csupán egyetlen különbség van, hogy az utóbbi színes LCD-s keresőt alkalmaz, s ez a különbség a vásárlónak csaknem 16 ezer forintba kerül.

Sajnos az 1,8 cm átlójú, 104 000 pixellel dolgozó kereső nem mindig nyújtotta azt az élesre állítási biztonságot (bár fényereje és fókusza csavarhúzóval állítható), amit elvártunk, kívántunk volna, s ráadásul esetenként jobban összemosódtak a háttérrel a kijelző információi.

A fehéregyensúly az, ahol végül is az LCD-kereső hasznossága vitathatatlan. Ha az S8 automatikája nehezebb fényviszonyok között csődöt mondana, akkor ez a keresőben azonnal felismerhető, és át lehet térni manuális beállításra.

A blendénél egyébként meg kell elégedni az automatika által nyújtott beállítással, az ellenfénykapcsoló gombjával lehet korrigálni a fényviszonyokat, amely három fokozatban szabályoz. Gyakorlati próbák során viszont az automatika jól dolgozott, a felvételek színei és fényviszonyai is jól jöttek vissza.

Az élességállítás automatikusan és manuálisan is történhet, igaz nem olyan kényelemmel, mint éreztük előző modelleinknél. Itt a kamkorder frontoldalán van két parányi gomb, melyek megnyomásával állíthatók a lencsék.

Apropó, gombok! Ezek bizony eléggé belesimulnak a ház síkjába, és kevés támpontot adnak a jó eligazodáshoz, mint ahogy nem szolgált örömünkre a kereső házára épített zoomgomb sem. Kezelni igazán csak csukott állapotban lehet, s ez nem mindig szerencsés.

A látott kép színhűségéről már szóltunk, bontása sem hozott csalódást. A mért 245 sor körüli bontást igazolták a felvételek is. A rajzolat éles volt, bár némi jitterhiba itt is jelentkezett. Gyenge fényviszonyoknál is jók voltak a színek, és kevesebb smearhatást tapasztaltunk a nagyobb márkatársaknál látottaknál. Összességében a minikamkorderek között képminőség szempontjából az új páros előkelő helyezést érdemel ki.

Hang tekintetében sincs szégyellnivalója az új miniknek. Sztereó Hi-Fi hangjával szintén az élmezőnyben foglal helyet. Külső mikrofon bemenetről normál sebességnél jó jel/zaj arány és nyávogásértékek mellett kellően széles az átvitel, ami ugyan felezett sebességnél némileg csökken, de itt a képminőség is láthatóbban romlik, s kb. 225 soros bontásra esik vissza. Valójában ez az üzemmód nem is spórolás, inkább az informatív felvételek készítésére alkalmas.

Az NV–S6 és NV–S8 szolgáltatásai alapján – figyelembe véve EDIT csatlakozási lehetőségét is – sokoldalúan kihasználható készülék, mégis vélhetően az ára az, amely nem egy potenciális vásárlót gondolkodóba fog ejteni.

MÁRCIUSI AJÁNLATUNK

SALÁTÁCSKA - MANÓVARÁZSLÓ

Örökzöld Mesék

Sok ismert klasszikus mesefiguránk kelnek életre a Hanna Barbera rajzfilmekjé. A régi történetek a bájos Olivia Newton-John közreműködésével egy meseszerű varázslatos csodálatos világba repítenek minket.

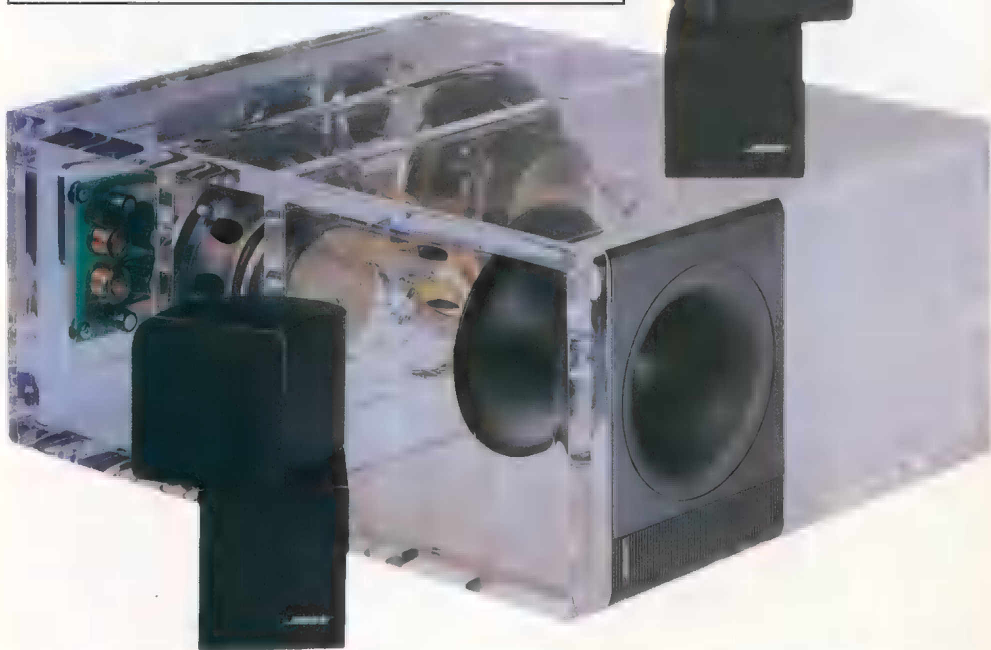
ZOOM
1024 Budapest, Keleti K. u. 28/b.
Tel.:115 9411
Fax:115 3048

BOSE®

Acoustimass® 5 Serie II.

Design: BOSE Corporation
Jellemzői: Direct/Reflecting hangsugárzó rendszer, mely Hi-Fi sztereo hangzást nyújt az egész helyiségben. Három részből álló praktikus, szinte észrevehetetlen rendszer. Erőteljes, torzításmentes mélyhang-visszaadás, melynek forrását hallás útján nem tudjuk meghatározni. Automatikus rendszervédelem: Syncom-II.® komputerrel tesztelve. Méretek: 2x13,3 cm mélysugárzó a basszusmodulba építve. 4x6,4 cm középmagas sugárzó, melyet egymáson elfordítható kis dobozkákba építettek. Mágneses árnyékolás. Impedancia 4–8 Ohm-ig illesztett. Névleges terhelhetőség: 200 Watt rms (IEC-Norm.) Borítás: fekete vagy fehér kivitelben. Külső méretek: basszusmodul: 191x335x489 mm. Dobozkák: 79x162x121 mm. Igen kis méretű, ■ közép-magassugárzó egységektől függetlenül ■ helyiségben bárhol elhelyezhető basszusdoboz.
Fogyasztói ára: 87 500 forint (áfával)

5 év garancia!

BELVÁROSI ELEKTRON SZAKÜZLET
Bp. V., Irányi út 25.
Tel.: 118-2678

RAVILL ELEKTRON ÁRUHÁZ
Bp. VI., Teréz krt. 23.
Tel.: 111-7290

RAVILL HÍRADÁSTECHNIKAI SZAKÜZLET
(volt Aiwa-Olympia szakbolt)
Bp. VI., Bajcsy-Zsilinszky út 49.
Tel.: 111-8109

MABEDU LINE KFT. SZAKÜZLETE
Bp. XI., Sztoczek út 13.
Tel./fax: 165-6189

VASEDÉNY TRIÓ ÜZLETHÁZ ISTVÁN ÁRUHÁZ
Bp. IV., Szt. István tér 4.
Tel.: 169-0283

Vezérképviselet: MABEDU LINE Kft. Budapest XI., Sztoczek u. 13. Telefon/fax: 165-6189

Jennifer Jason Leigh

„Ez csak játék!"

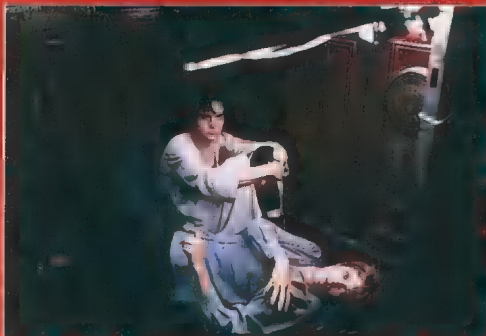
Egy arc, amelyet nem is olyan rég csak a megszállott mozirajongók ismertek, ma pedig egycsapásra az egyik legfelkapottabb sztáré Hollywoodban.

Jennifer Jason Leigh arról híres, hogy soha semmit nem ad és nem vesz könnyen. A sikerért is alaposan megdolgozott. Pedig hamar megnyílt előtte a filmszínészi pálya: apja, Vic Morrow, az ismert karakterszínész jóvoltából nagyon fiatalon szerepet kapott a Disney-stúdió tévéfilmjeiben. Morrow két kisgyerek társaságában tragikusan életét vesztette egy helikopter-balesetben a Homályzóna John Landis rendezte epizódjának forgatása során. Jennifer tucatszámra játszhatta volna a „kis drágákat", de ő hamar nemet mondott. Másra, többre vágyott.

Az 1958-ban, Los Angelesben született színésznő mindenekelőtt azon volt, hogy tudását tökéletesítse, így a film fővárosából a színház fővárosába, New Yorkba költözött, ahol érzése szerint inkább elsajátíthatta a szakma minden csínját-bínját. És persze arra is időt szakított, hogy elvégezze az imár legendás hírű Lee Strasberg-féle színistúdiót. Talán a Sztanyiszlavszkij–Kazan–Strasberg féle átélés az, ami akciófilmekbe belenőtt pályatársaitól megkülönbözteti? Ami arra készteti, hogy depressziós, zavart lelkű, néha egyenesen tébolyodott, de szinte kivétel nélkül rossz véget érő hősnők egész sorának megformálását fölvállalja? Pályája mindenképpen ilyen következtetésre sarkal.

Egyedülálló nő megosztaná...
(Single White Female)

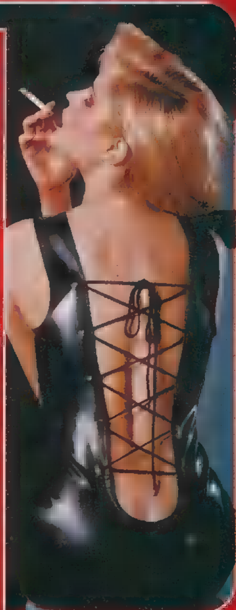
Sztárok gyűrűjében

Első nagyobb szerepét egy akkor még ismeretlen, de azóta szintén világhírnévre szert tett rendezőnő, Amy „Nicsak, ki beszél" Heckerling *Nagy buli a Ridgemont gimiben* (Fast Times at Ridgemont High) című filmjében kapta. Egy ambiciózus diáklányt alakít, aki a felnőtté válás lázában ég. (A közönség rajta kívül ebben a filmben fedezhette föl magának többek között *Sean Penn*t, *Judge Reinhold*ot és *Phoebe Cates*-t.) Ezt egy kurta kis szerep követte *A gyilkos optika* című Richard Brooks-filmben, ahol tökéletesen elveszett a *Sean Connery* vezényelte másfél tucat sztár gyűrűjében. Nevezzük inkább érdekes színfoltnak a *Grandview, USA* című filmet, jóllehet olyan partnerei voltak, mint *Jamie Lee Curtis* és a még „Dirty Dancing előtti" *Patrick Swayze.* S ezután következett az első nagy áttörés, amely ha Hollywoodét még nem is, de a szélesebb filmszakma és a nemzetközi filmvilág figyelmét felhívta rá.

Paul Verhoeven holland rendező kezdte „kinőni" kis hazáját. Amit odahaza lehetett, azt elérte, sőt világsztárt faragott *Rutger Hauer*ből és *Jeroen Krabbé*ből. Új filmjét, a *Hús + vért* már amerikai koprodukcióban forgatta, jórészt amerikai pénzből. Ehhez hozzátartozott, hogy a főszereplő Rutger Hauer mellett amerikai színésznő alakítsa a hősnőt. A véres, gyakran sokkoló középkori história annyiban is fordulópont Jennifer pályáján, hogy a film története során először erőszakolták meg. Ja, ha egy üzlet egyszer beindul! Szereplése mindenesetre jó ómen rendezőinek, azóta Verhoeven is a legnagyobbak közé emelkedett, *Az emlékmás* és az *Elemi ösztön* egyaránt kasszarekordokat döntögetett. S úgy látszik, a két főszereplő is annyira összemelegedett, hogy

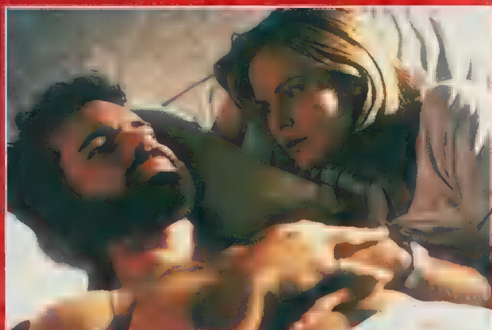
Jennifer Jason Leigh filmjei

1980 Angel City r: Philip Leacock (tv)
1981 The Killing Of Randy Webster r: Sam Wanamaker (tv)
1981 The Best Little Girl In The World r: Sam O'Steen (tv)
1981 Eyes Of A Stranger r: Ken Wiederhorn
1982 A gyilkos optika (Wrong Is Right/The Man With The Deadly Lens) r: Richard Brooks (MOKÉP csak moziban)
1983 Easy Money r: James Signorelli
1984 Grandview U. S. A. r: Randa Kleiser
1985 Flesh + Blood r: Paul Verhoeven
1986 Az országút fantomja (The Hitcher) r: Robert Harmon (ZOOM)
1986 The Men's Club r: Peter Medak
1987 Sister, Sister r: Bill Condon
1987 Undercover r: John Stockwell
1988 Titok a falak mögött (Heart Of Midnight) r: Matthew Chapman (GUILD)
1989 The Big Picture r: Christopher George
1989 Az utolsó kijárat Brooklyn felé (Last Exit To Brooklyn) r: Uli Edel (SATURNUS csak moziban)
1990 Miami Blues r: George Armitage
1990 Buried Alive r: Frank Darabont
1991 Crooked Hearts r: Michael Bortman
1991 Lánglovagok (Backdraft) r: Ron Howard (DUNA Film)
1991 Drog (Rush) r: Lili Fini Zanuck (InterCom)
1992 Egyedülálló nő megosztaná (Single White Female) r: Barbet Schroeder (InterCom csak moziban, jön videón!)

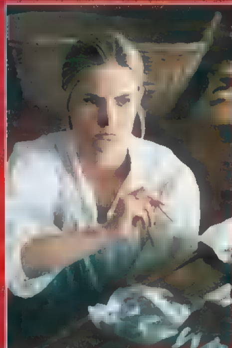

Titok a falak mögött

Jason Patrick oldalán: Drog

legközelebb, *Az országút fantomjá*ban Rutger Hauer már nem megerőszakolja, hanem egy kamion segítségével szét is tépi őt!

A tökéletes utcalány

Ennyi elég is a vad hollandusokból! Jöjjön inkább egy szelíd lelkű német. Uli Edel, aki elszántan keresi az utolsó kijáratot Brooklynból. (Felejtsük el a két film közötti néhány nem különösebben szerencsés „filmepizódot", a *Titok a falak mögött* című színvonalas pszichológiai horror kivételével.) A Hubert Selby magyarul is megjelent, *Utolsó kitérő Brooklyn felé* című botrányregényéből készült filmben Trallalát, a lepusztult utcalányt játssza, aki hmm... leginkább a szájával keresi meg a betevőt. S hogy mit is mond erre a leginkább érintett? Felvétel előtt: *„»El ne felejtsétek – ez csak játék!« Tisztában vagyok vele, az események könnyen kicsúsznak az ellenőrzés alól. Valósággal szétárad bennünk az adrenalin, amikor a kamera forogni kezd, s a forgatás alatt ez csak egyre fokozódott."*

S ha valaki ilyen jól belejött ebbe a szerepkörbe, annak igen nehéz kitörnie a skatulyából; következő filmjében, a *Miami blues*ban, az *Alec Baldwin* alakította pszichopata bűnöző oldalán ismét egy prostituáltat játszik, aki – stílusosan – éppen kitörni készül „szerepköréből". Jennifer azonban ezt a skatulyát egyáltalán nem bánja!

„Az olyan filmeket, mint a Micsoda nő! és a Dolgozó lány egyszerűen képtelen vagyok komolyan venni. Sokaknak bizonyára remek szórakozás. De nekem sokkal, de sokkal több kell! Nem hiszek az »aranyszívű« prostikban. Ha így lenne, jótékony célra fizetnék be a pénzüket. Az ilyesmit én nem veszem be, ezért kerülöm is az ilyen mozikat."

Szajkók és szentek...

Vissza is adja a *Szex, hazugság, videó* felajánlott szerepét, a kacér kishúg szerepét végül *Laura San Giacomo* kapja meg helyette. Azonban a „komMiami Blues

mersz ördöge" végül így sem kímélte meg, a *Lánglovagok* című szuperprodukcióban a másik *Baldwin, William* egészen konvencionálisnak mondható barátnőjét alakítja. Egy ilyen léptékű bűnt legalább kétszer kell jóvátenni. Így első lépésként felvállalta a *Drog* című kemény kriminek „álcázásként" (*Eric Clapton* lágy zenéjére) narkómámorba zuhanó rendőrnőjét; majd a (svájci) francia rendező, Barbet Schroeder – ilyen még nem volt! – *Egyedülálló nő megosztaná...* című filmjének zavaros személyiségű és a történet folyamán teljesen elboruló elméjű, gyilkossá váló albérlőjét.

Ez utóbbi két, idehaza is látható film jóvoltából immár szülővárosában is a legforróbb sztárok közt jegyzik. Az *„Egyedülálló nő..."* orális szexnagyjelenetét, amelynek tűsarokkal vet véget, máris kultusz klasszikusként emlegetik. Azt mondják, az igazán nagy színésznők egyszerre szajhák és szentek. Talán Jennifer pályájának első fele ezzel le is zárult, hiszen az egyik kritériumot már maradéktalanul teljesítette. És még valami, ami csak a legnagyobbakra jellemző: ha úgy akarja, akkor szép, sőt gyönyörű tud lenni; ha pedig amúgy, a hideg futkos tőle a hátunkon. Amikor pedig épp nem akarja, ázott kis szürke veréb. Ahogy azt csak talán csak Liv Ulimann és Glenda Jackson tudta igazán!

Nem vitás, az igazi nagy sikerek még csak most várnak Jennifer Jason Leighre. És hogy milyen sikerek? Ne feledjük el, hogy középső nevét a család barátja, *Jason Robards* után kapta. Aki, mint tudjuk, két Oscar-díjat őriz a vitrinjében. Vajon Jennifernek hány lesz majd?

Egy kis HORROR III.

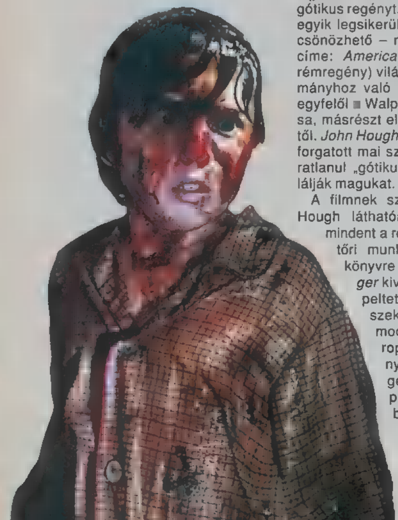
A Vámpírok Velencében filmben elbeszélnek egy történetet, mely szerint Nosferatu először 1786-ban bukkant fel az olasz városban, rettenetes tragédiát okozva az oda települt erdélyi családban. A leszármazottak azóta is rettegnek visszatérésétől, hiszen: „egy halhatatlan számára nem létezik idő." Az alkotók ebben ■ történetben is sikerrel teremtik meg a távlatot, a hagyományt. Ugyanis ■ rémtörténetek eredete valóban a 18. századra nyúlik vissza.

A kút és az inga

1765-ből származik az első rémregény, az angol Horace Walpole *Az otrantói várkastély* című könyve. Walpole ■ klasszicizmus korában élt, de stíluseszménye ■ középkori *gótikus művészet* volt. Ő maga is építtetett neogótikus várat, a híres Strawberry Hill-i kastélyt. Rémregényével, mely természetesen egy középkori várban játszódik, új műfajt teremtett, az úgynevezett *gótikus regényt*. Kísértetek, szellemek, szörnyű kínzókamrák és tömlöcök adják e különös regénynek sajátos hangulatát. A későbbiekben az amerikai E. A. Poe elevenítette fel Walpole irodalmi örökségét. A kút és az inga *(The Pit and the Pendulum)* című elbeszélése például az inkvizíció börtönének szörnyűségeit írja le, amely démonikus hatásában talán még túl is szárnyalja a gótikus angol környezetet. Az ő elbeszélését dolgozta fel Roger Corman egyik idehaza is forgalmazott horrorfilmjében. Corman igyekezett az összes fontos hagyományt ötvözni fordulatos alkotásában. A színhely egy Spanyolországba helyezett Walpole-féle várkastély, melynek föld alatti kínzókamrájában ■ vár egyik gazdája a saját feleségét is halálra kínozta. A gyilkos eszközök: ■ szinte feneketlen kút és ■ lekötözött áldozat felett lengő ■ gyorsan ereszkedő borotvaéles inga mind Poe találmánya. Corman azonban nem puszta feldolgozással akart előállni. Csak ■ kulisszákat kölcsönözte a klasszikusoktól. Tulajdonképpen hitchcocki jellegű krimit rendezett, horrorbetétekkel. A kísérthistóriának induló történet ugyanis egy ponton nem is akármilyen krimibe vált át, s ■ jó forgatókönyvnek köszönhetően mindez nem válik ■ film kárára.

Amerikai rémregény

Horace Walpole sajátos angol műfajjá tette kétszász évvel ezelőtt ■ gótikus regényt. Az utóbbi évtizedek egyik legsikerültebb – itthon is kölcsönözhető – rémfilmjének eredeti címe: *American Gothic* (Amerikai rémregény) világosan jelzi a hagyományhoz való kettős viszonyulást: egyfelől ■ Walpole-tradíció folytatása, másrészt elszakadás is mindettől. *John Hough* igazi amerikai filmet forgatott mai szereplőkkel, akik váratlanul „gótikus" környezetben találják magukat.

A filmnek számos erénye van. Hough láthatóan úgy határozott, mindent a rendezésre, az operatőri munkára és a forgatókönyvre bíz. Az egy *Rod Steiger* kivételével nem szerepeltet nagynevű színészeket. Produkál viszont modern hajótörést (hidroplánnal) egy szörnyetegektől lakott szigeten, melynek közepén erdei lak áll, a borzalmak tanyája. Hough filmje ismét fényes bizonyíték arra, hogy a szörnyetegek akkor ■ legiszonyatosabbak, amikor emberi arcuk van. Az ő rémei hús-vér emberek, csak éppen degenerált gyilkosok, akik játszadozva, nevetve, néha duzzogva pusztítják el ■ peches oda tévedteket. A szülők itt erkölcsös, mélyen vallásos öregembereknek látszanak; a csemeték – mind ■ hárman úgy negyven és ötven között – óriáscsecsemők. A fiúk néha megerőszakolják testvérkéjüket, s a gáláns kaland eredménye, egy pólyás ■ filmen is megjelenik. Elszenesedett hulláját bölcsőben őrzik, bepelenkázzák, etetik-itatják, ahogy az jobb családokban szokás. De jaj annak, aki kineveti őket ezért. Valóban ördögi ötlet egy horrorfilmet arra építeni, hogy őrültek szabják meg, mi ■ rend. Hough mester persze nem éri be ennyivel. A filmet remek poénnal zárja. Egyetlen menekülési lehetőséget engedélyez az óriáscsecsemők életben maradt áldozatának: az őrültek világával való maradéktalan azonosulást. A film utolsó kockái ugyan lehetőséget adna a folytatásra, de valószínűleg a film második része már nem ér(het)né el az első színvonalát. Mint ahogy Herzog *Nosferatu*-ja is csupán jelzi az utolsó képsorral: eddig tartott ■ történet, most valami más kezdődik, részben új szereplőkkel, de az események kísértetiesen emlékeztetni fognak az eddig látottakra. Tehát fölösleges ■ további elbeszélés. (Polanski *Macbeth*-je ugyanezt sugallja, s így még kilátástalanabb a híres történet zárása, mint az eredeti Shakespeare-drámában.)

Az *American Gothic* nézése közben néha olyan érzésünk támad, hogy ■ rendező sokat tanult a szürrealista művészek fekete humorától. Ez a film nem egyszerűen félelmetes, hanem *groteszk*, ami sajnos igen ritka erény egy mai rémfilmben. Talán csak *Tobe Hooper* két részből álló filmje hasonlítható hozzá ebben az értelemben, *A texasi láncfűrészes mészárlás* (The Texas Chainsaw Massacre). Ebben az alkotásban is egy igen furcsa családdal ismerkedhetünk meg. Egyikük, Leatherface arcán – mint neve is mutatja – emberi bőrből készült álarc feszül. De ■ család többi tagja is hasonlóan vonzó egyéniség. Csupa kannibál, s különösen a vérengző nagypapa bájos figura. Hooper egyébként termékeny horrorrendező, az ő nevéhez fűződik ■ *Poltergeist*, a *Funhouse*, illetve ■ *Invaders from Mars* is. Ez az utóbbi 1986-os produkció egyben átvezet minket a rémfilm újabb területére.

A sci-fi határain

Egy tematikus osztályozásra épülő horrorfilm-történeti ■ kézikönyvben nyilván önálló fejezetet kapnának ■ sci-fi és ■ horror határán álló alkotások. E rövid áttekintésnek is ki kell térnie rájuk néhány mondatban.

Az ■ tárgykörbe tartozó munkák természetesen többnyire az űrben játszódnak, és alapötletük az, hogy ■ hősöknek meg kell küzdeniük az

ismeretlen világ szörnyeivel. Izgalmas téma, s mint azt az 1979-es *A nyolcadik utas a halál* (Alien) bizonyítja, emlékezetes rémfilm is készíthető belőle. *Ridley Scott* rendező [redacted] kiváló filmzeneíróval, *Jerry Goldsmith*-szel az oldalán egy ismeretlen bolygóra küldi szereplőit, hogy ott szembetalálják magukat az Abszolút Anyaggal, melyet, mint Wagner zenedrámájában [redacted] sárkányt, álmából ébresztik a friss jövevények, s ezzel kezdetét veszi a borzalmas hazautazás, immár az Idegennel kényszerűen megosztott zárt térben. Íme, egy újabb helyszín: az űr. Benne halad a korántsem szokványos, szupermodern, inkább tragacs, rozsdás, űrhajó, melyet lehetetlen élve elhagyni. Micsoda kiszolgáltatottság! De Scott profi alkotásának helyszíne nem csaphat be minket. Mert az otthon felé úszó űrhajóban éppoly reménytelen és örök az áldozatok magánya, mint egy világvégi szigeten az őrültek között vagy egy kísértetjárta házban, [redacted] élő holtaktól körülvéve. A színhely változtatható; a szorongás nem. És az *Alien* képsorait nézve szorong az ember. S bizonyára nem azt a jelenetet érzi a legsokkolóbbnak, amelyben az Idegen mintegy újjászületik [redacted] egyik asztronauta melléből, hogy aztán az űrhajó hűtőrendszerében közlekedve (akár valami nagyvárosi metró) időnként újabb áldozatot szedjen, hanem azokat [redacted] képeket, melyek e borzalmas összezártság légkörét próbálják érzékelttni. Az újjászülető szörny láttán [redacted] néző hátrahőköl székében: halálra ijesztették. De mégse ez a legszörnyűbb, hanem az, amikor hosszú másodperceken keresztül *fél*, tiszta szívből retteg, néha már annyira, hogy az alsóneműjéből csavarni lehet [redacted] vizet. De hát ez nem is baj, hiszen a legtöbben nyilván *félni* ültek be [redacted] moziba. És akiknek nem volt elég egy játékfilmnyi rettegés, azok kivárták a film második, majd harmadik részét, s nem is csalódtak: a szorongás menetrendszerűen érkezett *(A bolygó neve: Halál; A végső megoldás – Halál 3.)*.

Akárcsak [redacted] trilógiához cselekménybentartalomban igen hasonló *A dolog* (The Thing) című *John Carpenter*-produkció nézése közben. (Itt az Antarktiszról nem lehet menekülni, [redacted] szintén egy „talált" lény a rettegés forrása.) A zene ebben a filmben is jelentős szerephez jut (Ennio Morricone), hiszen Carpenter, aki az *A rémület éjszakája* magyar címet kapott *Halloween*nel vagy *A köd*del (The Fog) már százezreket szögezett [redacted] moziszékhez, pontosan tudja, hogy a sokkoló kép hatását megsokszorozza [redacted] sejtelmes zenei aláfestés.

Freddy Krueger az Elm utcában

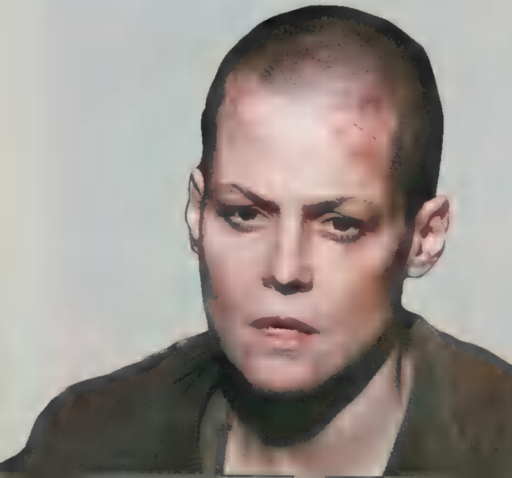
Végül szólni kell még napjaink talán legsikeresebb horrorfilmjéről, a *Rémálom az Elm utcában*-ról (Nightmare on Elm Street). *Wes Craven* produkciójában jelent meg ugyanis a 80-as, 90-es évek mumus-jelképe, *Freddy Krueger* – nem kevesebb, mint hat(!) részen át. Ő [redacted] bosszúálló rémek kategóriájába tartozik, aki egyes szülőkön tölti ki gyűlöletét, amiért valaha önbíráskodtak felette, és élve megégették. Gyerekeik álmában bukkan fel, s amit ott művel velük, az a valóságba is automatikusan áthelyeződik. Már a külsejének is legendája van: a mumus többé nem fekete köpenyes, szarvas-patás, hosszú farkú krampusz, hanem kalapos, csíkos pulóveres, kesztyűs gyilkos. Az arca sűrűn barázdált, égési sérüléseiből származó hegek borítják. Ujjain pedig karomszerű késeket visel, melyeket főleg vágásra használ (torok, kéz, láb, ami jön); vágás előtt pedig vészjóslóan csikorgatja [redacted] fémeket. Nem kellemes látvány, valóban. Krueger bázisa éppoly ijesztő, mint *A nyolcadik utas*... rozsdás láncokkal teli raktárhelyiségei: itt csövekkel, gőzzel, csöpögő vízzel sokkoló pincerendszerről van szó, amely olyan, mint valami labirintus. Krueger pedig [redacted] Minotaurusz benne. Már a film elején világos: olyasvalami zajlik majd [redacted] szemünk előtt, ami [redacted] rémálom és az ahhoz hasonló valóság között található. Ez a határhelyzet pedig [redacted] hősök szempontjából mindennél rosszabb: olyan állapotot jelent, melyből nincs ébredés. Ismerősnek hat ez az ötlet is; a magyar nézőnek különösen, hiszen Babits – részben az akkoriban divatossá váló pszichoanalízis hatására – efféle elgondolásra építette *A gólyakalifa* című regényét.

Wes Craven rémálmának indítása sokat ígérő. Az utóbbi évtizedek egyik legjobb horrorműve is elakulhatott volna belőle, ám néhány perc után az az érzésünk, hogy a túlzások, a képtelenségek lerontják a kezdés izgalmát. A néző egykedvűvé válik [redacted] sok vér láttán, s azt latolgatja, vajon az alkotó mindezt komolyan gondolta, vagy pedig a történettel egyben horrorparódiát is vászonra vitt? És a film első része után újabb csalódást jelent [redacted] második, harmadik stb. folytatás, mely technikai trükkökkel próbálja lekötni figyelmünket ahelyett, hogy vérbeli thrillerhelyzeteket teremtene.

Sajnos hasonló [redacted] helyzet mindegyik sokrészes horror-szenzációval: [redacted] *Péntek 13* éppúgy unalomba fullad, mint G. A. Romero zombie-trilógiája *(Night of the Living Dead, Dawn of the Dead* és *Day of the Dead)*, illetve a már említett Halloween-sorozat. E végeérhetetlen vér-, agyvelő- és kifordultbél-áradatok legfeljebb undorítanak, de nem szórakoztatnak. Jó ötlet, ügyes technikai megoldás, profi kamerahasználat mindegyikben akad, de az egész teljesítmény az áramot [redacted] éri meg, amit [redacted] tévé és [redacted] képmagnó fogyaszt. Az előbbiekéhez hasonló szellemes elgondolásból indul ki [redacted] magyar tékákba frissen érkezett *976 –* [redacted] *Sátán hívószáma* (976 – Evil) című film is (rendezője nem más, mint *Robert Englund*, Freddy Krueger megszemélyesítője!); a befejezés azonban [redacted] szokásos „nagyotmutatások" halmaza. Kár. Englund egyébként Hoax (= rossz vicc, beugratás) nevű hősével [redacted] magáéhoz hasonló késszerű körmöket viseltet. Ennél azért több újdonságot vártunk tőle. A mese – az elsőrangú telefonálás-ütleten kívül – meglehetősen lapos, nem is igazi horrorfilm, legfeljebb hoax, azaz rossz vicc.

A rémfilmek csillaga nincs leáldozóban. Minden generáció igényli a rémületet a mozikban, s most már otthon is, az egyre terjedő videózás korában. A magyar tékák kínálata igen gazdag, ha nem is mindig tükrözi e sorok írójának ízlését. A jövőben minden bizonnyal még szélesebb választék áll majd a közönség rendelkezésére. Különösen, ha újabb és újabb ilyen témájú filmek születnek. A műfaj rajongóinak pedig külön öröm, ha e tárgykörben a filmművészek nagyjai is jegyeznek alkotásokat, mint például Francis Ford Coppola, aki nemrégiben készítette el [redacted] nálunk is bemutatásra váró Drakula-filmjét.

[redacted] J. György

FIGYELEM! A FILMEKEN EROTIKUS JELENETEK LÁTHATÓK! CSAK 18 ÉVEN FELÜLIEKNEK!

A nyulak is hallgatnak

„Üdvözöljük Önt a természetes szexualitást pártoló intézetben, ahol doktoraink és munkatársaink készen állnak, hogy végigvezessék Önt az érzéki fantáziák birodalmában. A belépés nem kötelező, ám igen hasznos…"

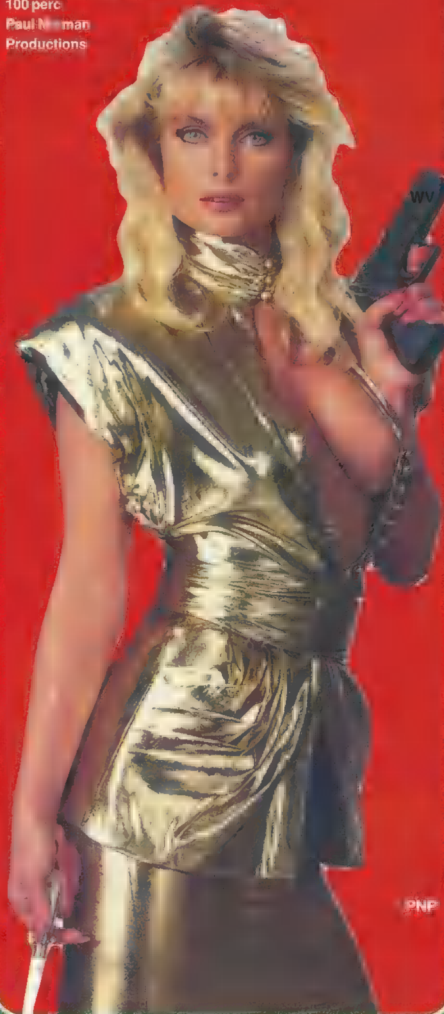
Színes, szinkronizált amerikai szexfilm, 1992
Főszereplők: Samantha Strong, Dominique Simone, Tianna Taylor
90 perc

Western Visuals

Halálos passzió

E több mint negyven szereplőt felvonultató alkotás izgalmas nyomozás, miközben a gyilkosságok újabb gyilkosságokat szülnek. Eközben persze nem marad el az erotika sem…

Színes, szinkronizált amerikai szex-krimi, 1992
Főszereplők: [illegible], Buck Adams, Nina Hartley, [illegible], Williams, John Leslie, Angel Kelly
[illegible] rendezte: [illegible] Adams
100 perc
Paul Norman
Productions

MEGRENDELŐLAP

A megrendelőlapot kitöltve, címmel ellátott borítékban kérjük elküldeni a Fókusz Video címére. Köszönjük.

KAZETTA CÍME: .... DARAB ....

....

Név: ....

Utca, hsz.: ....

Helység: .... Ir. szám: ....

Kérjük nyomtatott betűkkel kitölteni!

Dátum: .... Aláírás: ....

(Ha magánszemély, tegyen ✱ jelet a filmcím mellé!)

Fókusz Video, 1062 Budapest, Andrássy út 107.

video
magazin
MICHAEL KEATON
BARBARA McNAIR JULY 7-11
JULY 14-18
SUNDAY BRUNCH 11 AM 3PM
ELS
ELS

A Hal

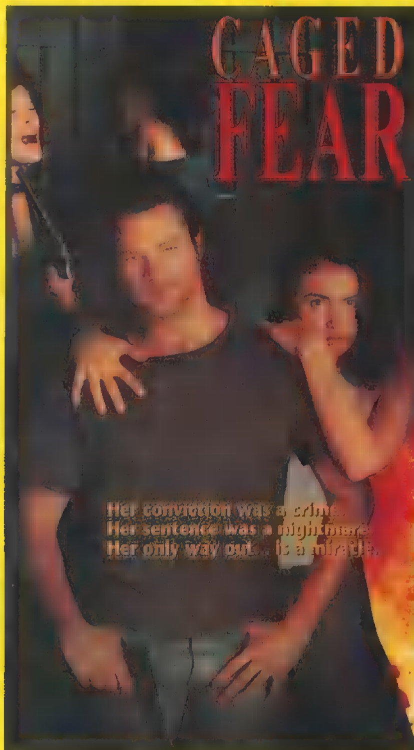
video
magazin

ászkirály
egendája

Michael Keaton

Az Ön szórakoztatására a

ajándéka

Lázadás a női börtönben

A cím már elárulja a film tartalmát…

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm, 1992.
Főszereplők: David Keith, Deborah May, Ray Sharkey
Rendezte: Bobby Houston

Move Store Entertainment

Forgalmazza:
BEST Kft. 6701 Szeged, Pf.: 1167
Telefon: 06 62 329-328

Próba-rend-őrök 3.

Az újonc rendőrök ezúttal is újabb galibákat okoznak…

Színes, szinkronizált amerikai vígjáték, 1992.
Főszereplők: Julia Parton, Ginger Lynn Allen
Rendezte: Rick Sloane
89 perc
Amazing Movies

A sárkány viadala | **Fantasztikus küldetés**

THE JACKIE CHAN COLLECTION

Gyilkos meteorok | **Megjelenés február elsején**

Michael Keaton

Michael Douglasnak születni Amerikában nem nagy kunszt, lévén mindkét név elég gyakori (így együtt is) arrafelé. Jó csengése van, különösen ■ lányoknál, akik persze rögtön tudni szeretnék, nincs-e valami rokoni kapcsolat valamelyik színész Douglas famíliával. Amikor a fiatal Douglas színészkedésre adta ■ fejét, nevet változtatott, hiszen a kis Douglas – Kirk Douglas csemetéje –, ekkor már javában rótta San Francisco utcáit, ■ megindult a hollywoodi szamárlétrán. A mi Douglasunkból így lett *Keaton,* amely ugyancsak veretes név ■ szakmában, hiszen a burleszk egyik koronázatlan királya, „a nagy fapofa", Buster, valamint az *Annie Hall*ban (1977) nagykorúvá vált Diane is ezt hordozta, illetve viseli.

Siker, csak felnőtteknek!

Michael Douglas-Keaton 1951. szeptember 9-én született a pennsylvaniai Pittsburghben. Apja köztisztviselő volt, ő pedig a legfiatalabb a hét gyerkőc közül. A középiskola elvégzése után ■ Kenti Állami Egyetemen tanult beszédművészetet. A választott szak természetéből fakadóan gyorsan kapcsolatba került az egyetemi színjátszókörrel, a színpaddal. Mivel nem volt ellenére ■ dolog, érzéke, s tehetsége is volt hozzá, az egyetemet követően úgy döntött, ■ színészet lesz hivatása. Azonban ennyi még kevés volt ■ boldoguláshoz – egyszerűbben szólva, valamiből élni is kellett –, taxizni kezdett, s emellett a helyi PBS tévéállomás kamerái előtt várta a jó szerencsét. Minden szerepet elvállalt, mely később hasznára is vált, sőt ■ kevés szabadidejében színházi produkciókba is bedolgozott.

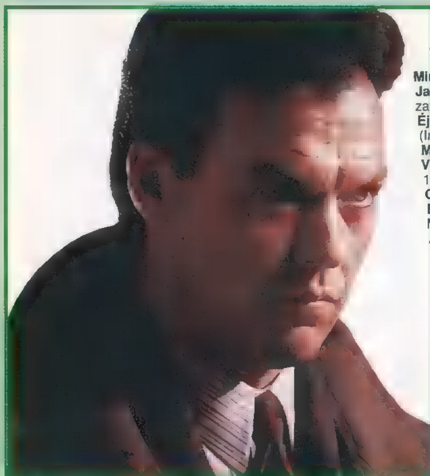
Több televíziós szerepet követően Ron Howard rendezőtől érkezett az első filmszerep ajánlat. Az *Éjszakai műszak* (1982) egy vérbeli fekete komédia, mely a cenzoroktól ■ „csak felnőtteknek" besorolást kapta. Nem véletlenül, a film ■ meztelenség, ■ trágárság, a szex és az erőszak köntösébe burkolózva jelenik meg. Már maga az ötlet is frivol, egy hullaházi alkalmazott, némi kis fizetéskiegészítés reményében egy call-girl-hálózat létrehozásában jeleskedik, amelynek főhadiszállása ■ munkahelye! És ettől kezdve nincs megállás! Egy fergeteges, élvezetes vígjátékot látunk, ■ humoros jelenetek és ötletek halmozását, vizuális és verbális gegeket, s nagyszerű színészi játékot. Shelley Long őrült munkatársának szerepében pedig Michael Keatont, aki alakítása révén egycsapásra ismert név lett a szakmában.

Ron Howarddal a kapcsolata ezután sem szakadt meg, sőt 1986-ban újra együtt dolgoztak ■ lefordíthatatlan című *Gung Ho*ban, amelyben egy veszteséges autógyárba új életet lehelő szakember szerepét játszotta. A téma egyébként mindig eleven és élő: egy amerikai kisváros autógyárának problémái, nehézségei a munkásosztály szemszögéből. S ahogy az már lenni szokott, a baj nem jár egyedül, a gazdasági gondok mellett személyi torzsalkodások, ■ szakszervezet tehetetlensége s ■ japánok színrelépése színesíti a palettát. A keserédes vígjáték már az ugródeszkát jelentette a sztárstátushoz, amelyet azonban Keaton valójában csak a *Kísértethistóriá*val (1988) nyert el. A két Howard-film közöt azonban még történt egy s más.

1988: az év legjobb színésze

Mr. Mom (1983) Keaton vidám mérnökfigurája Stan Dragoti filmjében, aki miután elveszti állását, reménytelen (alkalmatlan) papucsférjjé válik ■ jól kereső felesége mellett. Bár ■ történet elemei, fordulatai számos helyről visszaköszönnek, s az ember előre sejti a végkifejletet, a mese az elbeszélés frissességével, az életszerűségével mégis rabul ejti a nézőt. A *Mr. Mom*ban már nyoma sincs az *Éjszakai műszak* harsány komédiásának, a figura sokkal lágyabb, hitelesebb lett. Majd következett a *Veszélyesen élő Johnny* (1984), egy gengszterkomédia a klasszikus korszakból. Amy Heckerling rendezőnő megpróbálta a lehetetlent, a hagyományos műfajt összeházasítani a 80-as évek divatjával, a nyílt erőszakkal és ■ szabadszájúsággal. A végeredmény egy felemás, szeszélyes, változó lendületű és erősségű mozi lett, amelyből leginkább a két főszereplő, az egymással rivalizáló két gengszterbanda főnökének, Michael Keatonnak és *Joe Piscopó*nak a játéka marad emlékezetes.

Ugyanez a felállás – meggyőző alakítások és egyáltalán nem meggyőző sztori – az *Érints meg és menj* (1985) című film esetében is. Keaton egy chicagói illetőségű hokisztárt játszik, akinek életét alapjaiban forgatja fel, változtatja meg egy apátlan fiatalkorú bűnözővel és annak anyjával kötött közelebbi ismerettsége. Keaton és *Maria Conchita Alonzo* számos „édes" pillanata s egy maréknyi

Michael Keaton filmjei:

Minden oké (All's Fair, 1976 tv-sorozat)
Javíthatatlan fickók (Working Stiffs, 1979 tv-sorozat)
Éjszakai műszak (Night Shift, 1982) r: Ron Howard (Intervideo)
Mr. Mom (1983) r: Stan Dragoti
Veszélyesen élő Johnny (Johnny Dangerously, 1984) r: Amy Heckerling
Gung Ho (1986) r: Ron Howard
Érints meg és menj (Touch and Go, 1985) r: Robert Mandel (moziban bemutatott)
A szorítás (The Squeeze, 1987) r: Roger Young
Tiszta és józan (Clean and Sober, 1988) r: Glenn Gordon Caron
Kísértethistória (Beetlejuice, 1988) r: Tim Burton (Intervideo)
Batman – A Denevérember (Batman, 1989) r: Tim Burton (Intervideo)
Az álomcsapat (The Dream Team, 1989) r: Howard Zieff (Duna Film)
Csendes terror (Pacific Heights, 1990) r: John Schlesinger (moziban bemutatott)
Egy jó zsaru (One Good Cop, 1991) r: Heywood Gould
Batman visszatér (Batman Returns, 1992) r: Tim Burton (InterCom)

nevetés teszi kellemessé e másfél órát.

E filmek, szerepek beskatulyázták Keatont. A 80-as évek egyik felkapott komikusa lett, aki azonban, ellentétben *Chevy Chase*-zel, *Danny DeVitó*val, nem ragadt le egy-egy figuránál, hanem számtalan alakot öltött, megmutatva tehetségének ezernyi arcát. A koronát persze a Kísértethistória frenetikusan szórakoztató gonosz szelleme jelentette, akihez végső elkeseredésében fordul (Beetlejuice) az *Alec Baldwin–Geena Davis* kísértetházaspár. Az ő próbálkozásaik ugyanis teljes kudarcot vallottak, hogy elijesszék ■ egykori házukba beköltözött felfuvalkodott nyárspolgárokat. Az 1988-as esztendő másik kirobbanó sikere a *Tiszta és józan* lecsúszott üzletembere volt, amely nagy szerepet játszott abban, hogy Keaton megkapta a Filmkritikusok Nemzeti Társaságától az év legjobb színészének járó díjat.

Batman-Keaton szupersztár

E produkció azonban más vonatkozásban is nyomot hagyott Michael Keaton életében. A film forgatása során találkozott ugyanis *Serina Robinson*nal, aki miatt ■ tisztaságát és a józanságát is feláldozta. Feleségét, Caroline-t, s fiát Seant elhagyva, már-már egy új házasságon törte a fejét, amikor barátnőjéről kiderült, hogy ő is filmsztár, csak éppen a pornófilmek világában. Keaton csak a pletykákból tudta meg, amiről Serina oly mélyen hallgatott, s aki ráadásul még azután is aktívan forgatott, miután már vele élt. Magánéletének viharai meglehetősen megviselték a színészt, annyira azonban nem, hogy ne mondott volna igent a *Batman* szerepének alakítására.

„Hogy miért választottuk Michael Keatont a Batman eljátszására? Mert a Denevérember erőteljes és férfias típust követelő figura” – mondta róla Jon Peters, az egyik producer. *„S egy olyan fickót akartunk, aki egyszerre emberi, furcsa és ijesztő. Keaton rendelkezik e képességekkel. Már-már az elmebaj határáig robbanékony ember, és ugyanakkor mélyen humánus alkat.”* Így lett Keatonból ■ képregénytörténet második legismertebb figurájának (az első a Superman) filmbéli megjelenítője, aki ■ személyes bosszújától vezérelve ■ világ legbűnösebb városában, az apokaliptikus Gotham Cityben fejti ki áldásos tevékenységét. Az igazság harcosának, ■ bosszú újkeletű angyalának színrelépésével vége ■ gonosztevők és bűnözők aranyéletének; ellenfeleit egy denevérszerű külsőt kölcsönző csuklyában, maszkban és köpenyben cserkészi be. *„Engem a Batmanben az ragadott meg, ami Bruce Wayne-t (Batman polgári neve) bonyolult és érdekes szereplővé teszi”* – mesélte Keaton. *„Azon töprengtem, miféle ember lehet ez a figura?... aki éjszakánként denevéruniformist ölt.”*

Batman-Keaton egyik napról a másikra szupersztár lett. A neve ugyan már előtte sem volt éppen ismeretlen, ám ami ■ Denevérember eljátszása után következett, az minden képzeletet felülmúlt. A Batmánia nemcsak a kétlaki hősnek, öltözékének, fegyverzetének, illetve az általa képviselt szellemiségnek – egyszerűen fogalmazva ■ pionírhagyományoknak, az erő kultuszának – szólt, hanem egy kicsit a színészeknek is, akik élvezettel lubickoltak a siker fényében, a busás honoráriumokról nem is beszélve.

A Denevérember-alakítás fordulópontot jelentett Keaton pályafutásában. Először játszott ugyanis egy „komoly” filmben egy „komoly” hőst, elhagyva a jól bevált komikus szerepkört. A döntés később tartósnak bizonyult, hiszen mind *John Schlesinger* viktoriánus „szagú” thrillerjében, a *Csendes terror*ban (1990), majd Heywood Gould detektívdrámájában, az *Egy jó zsaru*ban (1991) hasonló figurákat játszott. Ez utóbbiban egy nyomozót alakított, aki rendőrfilmekben kissé szokatlan módon, miután egy összecsapásban elveszítette partnerét, feleségével egyetértésben magához vette annak három gyermekét. Azért a régi műfajához sem lett teljesen hűtlen, *Az álomcsapat* (1989) című filmben egy elmegyógyintézeti szökevény képében bukkant fel, aki három társával együtt lelép az intézményből, hogy megnézhesse kedvenc csapatának mérkőzését. Howard Zieff vígjátékának érdekessége, hogy elkészítését bevallottan a *Száll a kakukk fészkére* (One Flew Over the Cuckoo's Nest, 1975) című emlékezetes, Oscar-díjas mozi inspirálta.

Michael Keaton ■ tehetségének s Batmannek köszönhetően a '80-as évek amerikai filmiparának egyik vezető alakja lett. Az új évtized is jól kezdődött számára, hiszen úgy indult, ahogy az előző abbamaradt, a Batman folytatásával. A denevérjelmez azonban könnyen végzetes is lehet számára, bár Keaton mellett szól, hogy több lábon is képes megállni, s még közel sem használta ki maradéktalanul képességeit.

Sz. G. G.

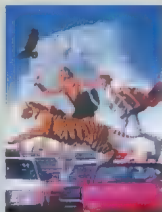
2

MOKÉP

1. Az új maffiafőnök
2. Az ördög jobb- és balkeze 2.
3. Utánunk a vízözön
4. Superman II.
5. Érzelmes csodabogarak
6. Morcos misszionáriusok
7. Őrült szafari
8. Superman I.
9. Talen kardja
10. Kolumbusz, a felfedező
11. Fiúk, ki jön az ágyamba?
12. A hegylakó visszatér
13. Neon City
14. Istenek fegyverzete II.
15. A Napisten bárkája
16. Delicatessen
17. Szabadlábon Velencében
18. Házibuli 1.
19. Házibuli 2.
20. Zsaruszerelem

1

1. Az Időkapu – Vadak Ura 2.
2. Sötét angyal
3. Fekete sas
4. Árnyékvadász
5. Nyugaton ■ helyzet változatlan
6. Tini-dili
7. Köztes világ
8. Könyörtelen hajsza
9. Ölj meg újra
10. Pusztíts és rombolj
11. Harc az életkristályért
12. Három bajor Bangkokban
13. Szupersztárok akcióban
14. Rabszolganők ■ végtelenből
15. Az UFO-k léteznek!?
16. Szelek palotája
17. A Sárkányhölgy bosszúja
18. Vadászat életre-halálra
19. Szamurájok fejedelme
20. Kopasz tigris

1

ZOOM

1. Árnyzóna
2. Maci Laci
3. Szellemes szellemek
4. Halálos biztonsággal
5. Ha a forgószél hazarepít
6. Gyilkos révület
7. Dollman
8. Bombajó sportoló
9. Rugólábbal táncoló
10. Millennium

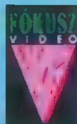
UIP DUNA
NEMZETKÖZI FILM KFT.

1

UIP–DUNA FILM

[illegible]

1

FÓKUSZ üzletek címei:

1131 Budapest, Esztergomi ■ 46.
1031 Budapest, Tóga u. 8.
1301 Budapest, Szérűskert u. 29.
1181 Budapest, Fórum mozi
1181 Budapest, Havanna u. 50.
1214 Budapest, Erdősor u. 36.

1. Hook	(Columbia TriStar)
2. Oroszország ház	(InterCom)
3. Síakadémia	(Best Hollywood)
4. Harc egy gyermekért I–II.	(Video 2000)
5. Addams Family – A galád család	(Columbia TriStar
6. Bolondosan a szerelemről	(Duna Film)
7. Dupla dinamit	(Guild)
8. A Titanci kincse	(Guild)
9. A legnagyobb…	(Fókusz)
10. Morcos misszionáriusok	(Mokép Videókiadó)

FÓKUSZ BONUS

Ha kivágja ezt a szelvényt, egy műsoros kazetta díjtalan kölcsönzésére jogosítja a Fókusz üzletekben.

Érvényes 1993. február 28-ig

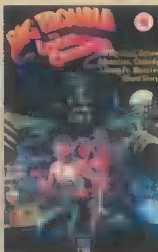
A szelvény tagságával érvényes.

TÉKA BONUS

Ha Ön videótékában vásárolta meg Video Magazinját és e bonust a kölcsönző pecsétjével látták el, úgy a szelvény, kivágva, a vásárlás helyszínén 1 darab műsoros kazetta kedvezményes kölcsönzésére jogosítja.

P. H.

8

GUILD

1. Dupla dinamit
2. Csillagok háborúja
3. Drágán add az életed!
4. Légy II.
5. Reszkessetek, betörők!
6. Ford Fairlane kalandjai
7. Rózsák háborúja
8. Nagy zűr Kis-Kínában
9. Tőzsdecápák
10. Saigon – A tiltott zóna
11. Előre a múltba
12. Farkangyal
13. Philadelphiai zsaru
14. Vad orchideák
15. Szirénázó halál
16. Acélcsapda
17. A sas leszállt
18. A híradó sztárjai
19. Rémálom az Elm utcában V.
20. Kend a éjszakára!

Nyitva 0–24-ig!

Pót, Vörösmarty tér 1.
Budapest
XIII., Pannonia [illegible]
(T.: 132-5027)
XI., Eszék u. 9–[illegible]
(T.: 1613-859)
XIV., Erzsébet királyné útja 41/a.
(T.: 251-9496)

3

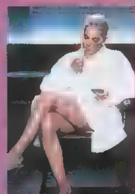

FOTIFON

1. Az utolsó cserkész	(InterCom)
2. Dupla dinamit	(Guild)
3. Meghalsz újra	(Duna Film)
4. Reszkessetek betörők!	(Guild)
5. Oroszország ház	(InterCom)
6. A rettegés foka	(Duna Film)
7. Elemi ösztön	(InterCom)
8. Kémek a sasfészekben	(InterCom)
9. Farkangyal	(Guild)
10. Egyenesen [illegible]	(Columbia TriStar)

INTERCOM

1

INTERCOM COLUMBIA TRISTAR

1. Elemi ösztön
2. Az utolsó cserkész
3. A bárányok hallgatnak
4. Hook
5. Őrült Stone – avagy 2008. a Patkány éve
6. Ben Hur
7. Börtöncsapda
8. A hétalvó
9. Elit kommandó
10. Csapd le csacsi!
11. Robotzsaru 2.
12. Visszatérés a Kék Lagúnába
13. Szabad préda – Freejack
14. Ben Hur
15. Robin Hood – A tolvajok fejedelme
16. A szerencse forgandó
17. Kóma
18. Szorul a hurok
19. Thelma és Louise
20. A vasmacska kölykei

bmk

1

VIDEOTÉKA

1000 film

Budapest [illegible]
Szakasits [illegible]
Telefon: 186-9444
Nyitva: H–P 9–18
Sz: 9–13

BMK

1. [illegible] háborúja	[illegible]
2. [illegible] add az [illegible]	[illegible]
3. Az [illegible] cserkész	[illegible]
4. Miami [illegible]	[illegible]
5. [illegible] dinamit	[illegible]
6. A vasmacska [illegible]	[illegible]
7. Őrült szafari	[illegible]
8. Ben Hur	[illegible]
9. [illegible]	[illegible]

Art VIDEOTÉKA

1. Ritz [illegible]	[illegible]
2. A [illegible] lábam	[illegible]
3. Oltalmazó [illegible]	[illegible]
4. [illegible]	[illegible]
5. [illegible] drága Böbe!	[illegible]

FOTIFON BONUS

Ha kivágja ezt a szelvényt, egy műsoros kazetta díjtalan kölcsönzésére jogosítja a FOTIFON bármelyik tékájában.

Érvényes 1993. február 28-ig.

A szelvény tagságival érvényes!

BMK BONUS

Ha kivágja ezt a szelvényt, egy műsoros kazetta díjtalan kölcsönzésére jogosítja a BMK tékájában.

Érvényes 1993. február 28-ig

A szelvény tagságival érvényes.

Kiadja és forgalmazza

a és a

Az életük pokollá vált... amikor a múlt, a jelen és a jövő összeomlott

Meridian

[redacted] művésznőnek [redacted] sa-[redacted] A [redacted] éj [redacted]mtménnyel [redacted] é[redacted] telen [redacted] a [redacted] titkát [redacted] neki áll [redacted]

Színes, szinkronizált [redacted] film [redacted]
[redacted] Malcolm [redacted]
80 [redacted]
Full [redacted]

A világvége napja
(The Day Time Ended)

A nagyvárosi bűnözés elől Jim Davis és családja egy távoli sivatagban keres menedéket. A jövőbeli és minden technikával felszerelt otthonban misztikus és borzasztó dolgok történnek. Beköltözésük után rájönnek, hogy egy észbontó időcsapdába kerültek, melyet különös idegenek állítottak fel a Föld megsemmisítésére. Történelem előtti szörnyek, humanoid gyíkok, a félelmetes Fény és Kristályváros csak néhány azok közül, melyekkel a bátor családnak szembe kell szállnia.

Színes, szinkronizált amerikai sci-fi–fantasy film 1990
Főszereplők: Chris Mitchum, Jim Davis, Dorothy Malone, Marcy Lafferty
Rendezte: John „Bud" Cardos
Főszerepben Jim Davis, a DALLAS [redacted] sztárja.
80 perc
Full Moon

Hollywood, pénz, gyilkosság
(Movies, Money, Murder)

Egy kapzsi és gátlástalan színésznő (Lee McNight) az örökös bajkeverő ebben a sziporkázó vígjátékban. A szexis filmsztár és a producer Dr. Jim viszonya váratlanul lelepleződik, ezért a feleségnek meg kell halnia. A holttestet egy szekrénybe rejtik. A véletlenek úgy hozzák, hogy Dr. Jimet egy filmtársaság felkéri filmfőszerepre a saját villájában játszódó gyilkossági történethez. A doktor azt hiszi, Lee „köpött" és ezért meg kell ölnie minden vendégét, ahogy egy jó orvosnak tudnia kell: méreggel, de néha pisztollyal is. Végül hullákkal teli a szekrény, és „időben" megérkezik a rendőrség is, hogy még nagyobb legyen a felfordulás.

Színes, szinkronizált amerikai bűnügyi vígjáték, 1991
Főszereplők: Karen Black, Martin Mull, Lee Purcell
Rendezte: Stephen Eckelberry
90 perc Hills Entertainment

Rutger Hauer **Kathleen Turner**
Donald Pleasence

A Sólyom-sziget küldetés
(A Breed Apart)

Mike, a kiváló hegymászó titkos megbízatást kap egy különc milliomostól. Egy magányos sziget meredek sziklacsúcsán élő, kihalóban levő védett sólyompár fészkét kell kirabolnia. A vadorzóra az életveszélyt Malden (Rutger Hauer), a sziget tulajdonosa jelenti, aki bizalmatlanul figyeli a fotósnak álcázott betolakodó minden lépését. Mike-nak rövidesen sikerül ellenfelét elcsalnia a szigetről, és végre megkezdheti terve végrehajtását. Nem is sejti, hogy élete halálos veszélyben van.

Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm
Főszereplők: Rutger Hauer, Powers Boothe, Kathleen Turner, Donald Pleasence
Rendezte: Philippe Mora

Hemdale

Hetek óta telt házak előtt vetítik a mozik Christopher Lambert főszereplésével a legújabb börtönfilmet, a Fortresst. Úgy tűnik, szeretünk börtönfilmet nézni – moziban, videón. Szeretünk börtönbe, kórházba, elmegyógyintézetbe, fegyenctelepre, büntetőzászlóaljba járni – ám csak képzeletben...

NINCS menekvés

Olyan helyekre, ahová a valódi életben remélhetőleg sohase kerülünk, legalábbis saját jószántunkból. Borzongással elegyes kíváncsiságunkat a félelem tartja kordában. Ezért nézünk szívesen másokat ilyen helyzetekben.

A korlátozott szabadság

Börtön. Rácsok, tolózárak, lakatok, szögesdrótok, reflektorok, vaskapuk, őrtornyok, egyenruhák. Őrzők és Őrzöttek kényszerű együttélése. Óramutatókon vánszorgó, lassan mindent egyenszürkével bevonó idő. A reménykedők: perújrafelvételre, amnesztiára, szabadulásra, csodára várók; és a reménytelenek: nagyon nagy idősök, életfogytosok, halálraítéltek. Borzongató, kíméletlen, könyörtelen, zárt világ, saját értékrenddel, hierarchiával, nyelvezettel, szokás- és ökoljoggal. Kiélezett határhelyzet, végletes emberi szituáció, ahol mindenki valódi arcát mutatja. A testközeliség, az összezártság, az állandóan mások szeme előtt zajló élet mindenféle intimitást, titkolózást lehetetlenné tesz, lerombolja a privátszférát, a személyiség egyedi jegyeit, a karaktert. Minden nap újabb harc az apró kedvezményért, a fennmaradásért, az életért. Börtönről szóló „élményeinket" régebben könyvekből, ma már egyre inkább filmekből merítjük. A világirodalomban a kezdetektől kimeríthetetlen téma a személyes szabadság időszakos korlátozása, a második legsúlyosabb eszköz, amellyel a társadalom sújthatja a kodifikált játékszabályokat, vagyis a törvényeket megsértő tagját. A görög tragédiáktól a középkori lovagregényeken és a romantikán át a realizmusig és az egzisztencializmusig hősök ezrei töltenek rövidebb-hosszabb időt bezárva. A klasszikus irodalom szereplőinek tekintélyes része elítélt, a világirodalom rabjai (gondoljunk csak Casanovára, Monte Cristóra, Meursault-ra és a többiekkel együtt aligha férnének el bármelyik mai börtönben. Érthető módon újabban a filmforgatókönyvírókat is egyre inkább foglalkoztatja a szociálisan legjellemzőbb mindazoknak, a „korrekciós" intézmények világa. Komoly szakírók állítják, hogy minden börtön az azt működtető társadalom leképezése kicsiben.

Mivel a tömegfilmek igen tekintélyes részének szintén a társadalmi normasértés, a bűn a tárgya, hősei szükségképpen kerülnek összeütközésbe a törvénnyel, útjuk gyakran vezet börtönbe. Együtt élnek azzal a tudattal, hogy bármi-

vés, nem lehet „kilépni a szín-ről", szemtől szembe vállalni kell az idegek és a testek harcát.

Ez utóbbi típus ismét leg-alább két alváltozatra bomlik, a „rendcsinálós" és a „szökte-tős" filmekre. Az elsőben az „új fiú" – aki beépített rendőr is lehet – (a westernek messziről jött emberéhez hasonlóan) ke-mény harcok árán átveszi a ha-talmat, és rendet csinál. Ezek az individualista, egyéniségkö-zéppontú, konfrontatív dolgo-zatok, a verekedős börtönfil-mek, ahol a hős a vele szemben egyértelműen ellenséges vi-léggal (általában kis segítség-gel) egyedül számol le (A bosszú börtönében, Bűnös csapda). A másik változat kö-

[illegible] bekerülhetnek, a „megbu-kás" benne van a pakliban, a büntetés része a játéknak, amit életnek neveznek. Ha vi-szont bent vannak, szöknek abba a másik világba, ahol szintén megvannak a kemény (a kintitől némileg eltérő) sza-bályok.

A klasszikus drámai tér

A börtönfilmek alapvetően két részre oszthatók. Az egyik cso-portban a börtönbe kerülés vagy visszakerülés lehetősége mint fenyegetés, állandó rém-kép kíséri a hős(öke)t (Szöke-vényvonat).

Ezek a filmek többnyire „oda-bent" kezdődnek illetve vég-ződnek, gyakran a hős két bör-tönbüntetés közötti életét kísé-rik végig. Ebbe a kategóriába tartoznak a legtöbb bűnözőket középpontba állító kaland- és akciófilm, krimi és zsarufilm, de találhatunk itt kemény társa-dalmi drámákat is ([illegible] a vá-rosban, Könnyű testi sértés).

A második típus kizárólagos témája a börtön belvilága, ezek az „igazi" börtönfilmek. A film teljes egészében vagy játékide-je többségében a zárt intéz-ményben játszódik, a lehetetlen helyszín és a benne mozgó kor-látozott számú szereplő kitűnő konfliktusszervező erő, hiszen a klasszikus drámai térhez ha-sonlóan innen sincs menek-

középpontjában egyetlen dolog, a szökés által megszerzett sza-badság áll. Itt már gyakrabban találkozunk együttműködés-sel, a rabok közötti szolidaritás vagy kényszerű kooperációval, az (érdek)közösség csíráival (Pillangó, [illegible]).

Paradox módon a börtönfilm főhőse sem lehet olyan figura, akivel a néző az általa elköve-tett (vélt vagy valódi) bűn ellen-ére ne azonosulhatna bizonyos mértékig. Így a börtönlakók is kettéválnak: igazságtalanul elítéltek és valóban bűnösök, ahol a hős ál-talában az előbbi csoportba ta-tozik. Esetleg apróbb vétségért aránytalanul súlyos büntetést kapott (Éjféli expressz), vagy ténylegesen bűnös, de a film során „megjavul".

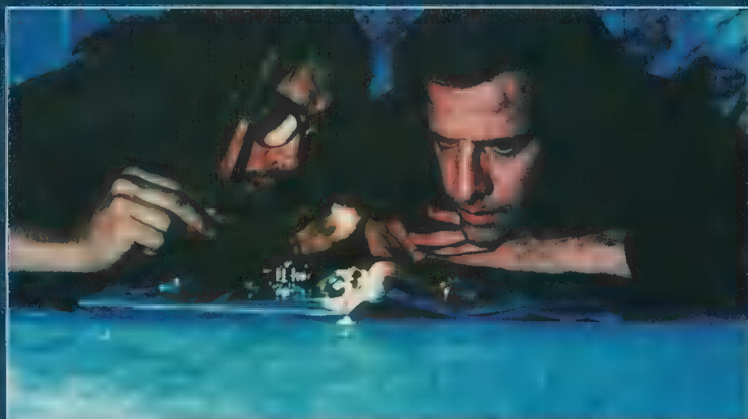
„Kint" és „bent"

A börtönfilmek jól kidolgozott karaktertípusokat vonultatnak fel, akik alapvetően három cso-portba tartoznak. A külvilágot, a vagyont, szabadságot, a „nor-mális életet" jelképezi a beszé-lőre érkező feleség, barátnő

(esetleg gyermek). Vannak azután ők, a jogra tartók, akik között „kint" ott vannak a jog emberei, az ellenséges bíró, a tehetségtelen ügyvéd, a lepénzelt esküdtek, illetve „bent" a szadista igazgató és az őt – többnyire egy kivétellel – mindenben kiszolgáló smasszerek hada. A harmadik csoportot alkotják maguk az elítéltek, a [illegible], a [illegible] [illegible], a [illegible] Szakics, a [illegible] Hímnagyó, a [illegible] és társaik. Ebben a szigorú koordináta-rendszerben mozog, cselekszik a mindenkori Hős.

NINCS menekvés

A börtön jellegéből adódóan komor téma, ám a filmesek egy része – olykor sikerrel – meg próbált újszerű eszközökkel közelíteni hozzá. (A hét aranyember, Dutyi Dili, Háborús hős), míg a science fiction és a börtönfilm keresztezéséből született új fajta filmek (Menekülés New Yorkból, Börtönbolygó, A bolygó neve: Halál, A végső megoldás: Halál 3.) egy egész várost vagy akár egy teljes égitestet neveznek ki börtönnek.

Külön figyelmet érdemelnek a börtönről szóló dokumentumfilmek, amelyek egyik legjobb darabja magyar rendező, Mész András alkotása (Bebukottak).

Amíg társadalom lesz, addig bűn is lesz. Amíg filmek lesznek, börtönfilmek is születnek majd.

Nincs menekvés

Nagy Zsolt

Börtönfilmek a videó-kölcsönzők kínálatából:

- Börtönterror (Gordiusz)
- Börtöncsapda (InterCom)
- Börtönvakság (VICO)
- A bosszú börtönében (InterCom)
- A bárányok hallgatnak (Columbia TriStar)
- Bangkok Hilton (Video 2000)
- Börtönbolygó (Hungarovideo)
- Dutyi dili (Videa)
- Fegyőrnök (Hungarovideo)
- Feltételesen szabadlábon (Videa) – dokumentumfilm
- Menekülés New Yorkból (Mokép Videókiadó)
- Női börtön (Video 2000)
- Rácsok mögött (VICO)
- Szökevényvonat (VICO)
- Villamosszék villanófényben (Duna Film)
- Vörös börtön (VICO)

Szeretne ingyen bérletet kedvenc videótékájába?
Szeretne díjmentesen filmeket kölcsönözni?
Szeretne plakátot, Batman trikót, műsoros kazettát nyerni?

Játsszon velünk!

Ha helyesen válaszol az alábbi kérdésekre, [redacted] válaszokat az oldalon található szelvényen feltünteti, s azt elküldi szerkesztőségünk címére, könnyen nyerhet!
A helyes megfejtők között számos ajándékot sorsolunk ki.
A **Video Rent Kft.** vendégeként hárman

10-10 alkalommal ingyen

kölcsönözhetnek videófilmet az általuk kiválasztott videótékában, időkorlátozás nélkül. (Az erre jogosító bérlet átruházható!)
A **DUNA FILM** ajándéka az Ovizsaru című film, műsoros kazettán.
A szerencsés megfejtők közül [redacted] **GUILD** ajándékaként 10-en filmplakátot nyerhetnek.
Az **InterCom** 5 Batman trikót, 5 plakátot,
a **MOKÉP** egy műsoros videókazettát ajándékoz [redacted] legtöbb találatot elérőknek.

A megfejtések beküldési határideje: 1993.március 15.
Cím: 1027 Budapest, Csalogány u. 9–11.

Kérjük, [redacted] borítékra vagy levelezőlapra írja rá: Video Magazin, „videórejtvény".
Megfejtést csak a kivágott szelvényen fogadunk el, de egy megfejtő akár több szelvénnyel is pályázhat.
A nyertesek névsorát [redacted] Video Magazin 1993/4., áprilisi számában közöljük, s [redacted] győzteseket egyúttal [redacted] kérjük majd, levélben vagy telefonon jelöljék meg az általuk kiválasztott videótékát, illetve személyesen vegyék át a plakátokat.
(Postai küldeményként ugyanis megsérülhetnek.)
Kérjük, [redacted] Ön által helyesnek ítélt válasz sorszámát tüntesse fel a szelvény adott rubrikájában.
(A válaszadást nagyban megkönnyíti, ha látta a filmeket és olvasta [redacted] Video Magazin cikkeit)

Az 1992/12. számunkban feladott kérdésekre a határidő lejártáig beérkezett válaszok közül 18 szelvényen értek el telitalálatot, 45-en egy hibával fejtették meg a rejtvényt. A hibátlan megfejtők között sorsoltuk ki a Video Rent, a Duna Film és a Guild ajándékát, a 4 találatosak között pedig [redacted] Guild az Intercom és [redacted] Mokép ajándékait. A múlt hónapban megmaradt négy Mokép-plakátot is közülük nyerték.
Íme [redacted] nyertesek: A Video Rent egyenként 10-10 alkalomra szóló ingyenes tékabérletét nyerték:
Kovács Zsolt, 1138 Budapest, Párkány u. 34. VI. 40., **Tóth Zoltán,** 6640 Csongrád, Orgona u. 8. IV. 3., **Csontos Iván,** 3525 Miskolc, Pallos út 6. I/1.
A Dupla dinamit című film 30 GUILD plakátját nyerte: **Bognár László,** 7635 Pécs, Középdaindoli út 71., **Gáll István,** 4031 Debrecen, István út 19. V. 47., **Lengyel Levente,** 5100 Jászberény, Kossuth u. 16., **Gordán László,** 4400 Nyíregyháza, Váci M. u. 3., **Józsa Tamás,** 3350 Kál, Ady E. u. 21., **Bézsényi Zoltán,** 2300 Komló, Kinizsi Pál u. 9., **Lővei Tamás,** 5000 Szolnok, Csokonai út 90., **Varga Hajnalka,** 6622 Nagymágocs, Árpád út 47., **Munkácsy Lászlóné,** 5000 Szolnok, Kisfaludy u. 2. I. 4., **Pápa Tamás,** 2534 Tát, Kun B. u. 3., **Kovács Mihály,** 4032 Debrecen, Civis u. 13. fszt. 5., **Dobrosi Sándor,** 7673 Kővágószőllős, Dózsa Gy. u. 11., **Nagy Kálmán,** 8900 Zalaegerszeg, Vizsla parki út 25. X. 76., **Foki Attila,** 9700 Szombathely, Váci M. u. 62.
A 4 találatosok közül [redacted] GUILD plakátját nyerték: **Maruzsi Yvett,** 1077 Bp., Bethlen G. u. 4., **Majlinger László,** 5300 Karcag, Villamos u. 59., **Firics Zoltán,** 2310 Lakihegy, Gát u. 7., **Vág-**[redacted] **Attila,** 1047 Bp., Attila u. 150., **Nagy Ferenc,** 7300 Komló, Alkotmány u. 78., **Rácz György,** 8400 Ajka, Fő út 36., **Südi Gábor,** 1094 Bp., Tűzoltó u. 85. III. 6., **Horváth Gábor,** 8600 Siófok, Kandó K. u. 9. II. 10., **Szarka János,** 1045 Bp., Rózsa u. 2. X 55., **Laczkó József,** 8000 Székesfehérvár, Palotai út 77. VII. 226., **Csizmadia László,** 1048 Bp., Korován tér 13. III. 17., **Kutas Attila,** 5144 Jászboldogháza, Tompa M. u. 32.
Az INTERCOM 10 db HOOK plakátját nyerte: **Döme Tamás,** 8621 Zamárdi, Siófoki út 5., **Szenczi István,** 2500 Esztergom, Jókai út 33., **Csóka Rihárd,** 8660 Tab, Petőfi u. 65/b, Petőfi u. 65/b, **Kovács Veronika,** 1191 Bp., Kosárfonó u. 22. X. 39., **Puskás Orsolya,** 9700 Szombathely, Váci M. 62. IV. 17., **Oman Ádám,** 2660 Balassagyarmat, Arany J. u. 3. III. 1., **Szalay László,** 8647 Balatonmáriafürdő, Vasút u. 7., **Sipos István,** 2800 Tatabánya, Cseresznyefa út 51., **Prikler Balázs,** 9730 Kőszeg, Faludi F. u. 3. A/2., **Tóth János,** 3700 Kazincbarcika, Derkovits Gy. tér 18. III. 3.
A MOKÉP 5+4 plakátját nyerték: **Kovács Éva,** 2440 Százhalombatta, Ady E. 5. fsz. 1., **Vajda Zsolt,** 8790 Zalaszentgrót, Honvéd u. 7., **Magyari Edit,** 6723 Szeged, Csongrádi sgt. 65/b V. 20., **Kágyi István,** 7100 Szekszárd, Kerámia út 20., **Matafán Gyula,** 2300 Érd, Porcsinrózsa u. 7I., **Lengyel István,** 3599 Sajtószöged, Hunyadi u. 11., **Petényi Pál,** 2659 Érsekvadkert, Ságvári út 39., **Szekfű László,** 6724 Szeged, Kukorica u. 2., **Godzsák Tibor,** 3980 Sátoraljaújhely, Munkácsy u. 11-13.
Gratulálunk!

Az 1992/12. számunkban megjelent rejtvény helyes megfejtése: I./2. Superman a Crypton bolygóról érkezik a Földre; II./1. Frankie a Krumplirózsa című filmben azért érkezett New Yorkba, hogy színésznő legyen; III./1. Popieluszkót gyilkolták meg Lengyelországban; IV./3. A Dupla dinamitban Alex sohasem venne fel selyem alsónadrágot; V./3. Jean-Claude Van Damme Belgiumból származik.

I. AZ ÉRZELMES CSODABOGARAK CÍMŰ FILM FŐSZEREPLŐJE, MAURIZIO A FILMSZAKMÁBAN DOLGOZIK. MI [redacted] KONKRÉT FOGLALKOZÁSA?

1. rendező
2. operatőr
3. rajzfilmekhez gyűjt hangeffektusokat

II. MILYEN KÍSÉRTETIES VÁROSHOZ HASONLÍTJÁK SPRINGWOODOT A FREDDY HALÁLA CÍMŰ FILMBEN A NEVELŐINTÉZETBŐL SZÖKÖTT FIATALOK?

1. Twin Peaks
2. Dallas
3. Cherbourg

III. MI TÖRTÉNIK AZ ÁLLJ, VAGY LŐ A MAMÁM! CÍMŰ FILMBEN JOE BOMOWSKI ŐRMESTER (SYLVESTER STALLONE) SZOLGÁLATI FEGYVERÉVEL?

1. elveszíti
2. a mama elmossa
3. ellopják tőle

IV. MELYIK VÁROSBAN JÁTSZÓDIK AZ ELEMI ÖSZTÖN CÍMŰ FILM TÖRTÉNETE?

1. San Francisco
2. Los Angeles
3. New York

V. MILYEN ZENE SZÓL AZ IDŐKAPU – A VADAK URA 2. CÍMŰ FILMBEN A SIVATAGBAN ÁLLÓ PIROS PORSCHE RÁDIÓJÁBÓL?

1. szimfonikus
2. diszkó
3. rock'n'roll

video REJTVÉNY video REJTVÉNY video

1993/2

I.	II.	III.	IV.	V.
video	video	video	video	video

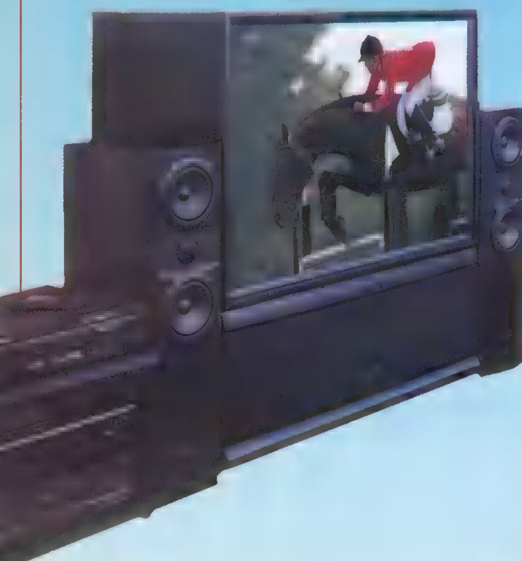

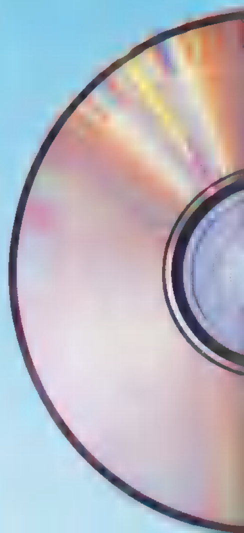
Lesz-e baráti köre a képlemezgyűjtőknek?

Habár Japánban több mint hárommillió, az Egyesült Államokban egymillió a képlemezjátszó-tulajdonosok száma, Európában igazán soha nem vált túlzottan népszerűvé ■ videózás e minőségi formája. Pedig egy ilyen berendezés ára nemigen tér el egy jobb VHS-készülék árától. Lehet, hogy ■ képlemezen megjelent műsorok viszonylag szerény mennyisége riasztja el a vásárlót, ám az is lehet, hogy ■ gyérebb érdeklődés miatt dobnak piacra kevés filmet lemezen.

Hogy Magyarországon miért nem terjedt el a videózásnak e fajtája, az könnyebben megfejthető. Részben, mert a nagy magyar videóvásárlási láz idején még túl drágának számított egy lézeres lemezjátszó és a hozzá illő lemez, részben mert az ezüstkorongon lévő kép- és hanganyagon nem lehet változtatni. Így az egykoron népszerű hangbemondásos fekete szinkronizálást csak a VHS technikával lehet megoldani. E készülék hazai és nemzetközi elterjedésének legfőbb gátja azonban talán az lehetett, hogy a képlemezjátszóval a műsorokat csak lejátszani lehet. (Bár ma már technikailag megoldották a felvétel lehetőségét is, ám ilyen lézeres rekorderek még nincsenek forgalomban.)

Magyarországon is akadnak azonban olyan „vájtszeműek", akik egy filmet, koncertet a VHS, sőt S-VHS által nyújtott képnél sokkal jobb képminőségben szeretnék nézni. Egyikük *Boros Antal,* aki szinte megszállottként gyűjti ■ képlemezeket, immáron nyolc esztendeje. Philips képlemezjátszójához az eltelt évek során négyszáz filmet gyűjtött össze. Így a *Majmok bolygójá*nak valamennyi részét, vagy a *Csillagok háborúja* trilógiát, ■ *Kis nagy ember*t, a *Nagy zűr Kis-Kínában*t, az *Alien 1, 2*-t, a *Szárnyas fejvadászt*, s a lemezen ritkaságnak számító *Apokalipszis most* című filmet. A film egyébként is közel áll hozzá, hiszen Csepelen videótékát is működtet. Becslése szerint Magyarországon százan lehetnek olyanok, akiknek hozzá hasonló ■ hobbija, s szeretne megismerkedni velük. Szívesen megalakítaná ■ képlemezgyűjtők baráti körét, ezért is kéri mindazokat, akik részt vennének egy ilyen baráti társaságban, jelentkezzenek levélben a Video Magazin címén. (A borítékra kérjük, írják rá: „CLD".) E baráti körben cserélhetnék ki tapasztalataikat ■ képlemez- és lemezjátszó-tulajdonosok, s bár Boros Antal féltett kincsként őrzi gyűjteményét, és senkinek sem adja kölcsön lemezeit, ám egy ilyen szakmai körben elképzelhetőnek tartja ■ lemezek cseréjét is. Tervei szerint a baráti kör tagjai rendszeresen találkozhatnának, beszélgethetnének, videóznának, s megismerhetnék egymás gyűjteményét.

A képlemezjátszókról

Maga a videólemez-játszó kezdetben az elektromechanikus letapogatás és az ebből eredő sérülékenység miatt nem hozott átütő sikert, azonban a lézertechnika fejlődésével és a lézeres kiolvasású képlemezek kifejlesztésével terjedésének egyre kevesebb akadálya lett. A CD rendszer kifejlesztésének első nevezetes évszáma 1974, és a Philips nevéhez fűződik, melynek laboratóriumaiban kifejlesztették azt ■ képrögzítési rendszert, ahol a videójeleket már kódolva rögzítették és lézerfényes optikai rendszert használtak kiolvasásukra.

A CD – Compact Disc – lényegében egy 12–30 cm átmérőjű műanyag lemez, amelyen spirális mentén van tárolva az információ, parányi bemélyedések, ún. pítek formájában. A píthosszúság és az egyes pítek közötti távolság egy soros digitális kódot képez. A spirális sávban az információt belülről kifelé rögzítették.

A pítsávnak a letapogatása érintkezésmentesen, lézersugárral történik. Magát a lézersugarat optikai rendszer fókuszálja és irányítja ■ pítsáv közepére.

Az igen nagy költségeket igénylő fejlesztésbe bekapcsolódott az amerikai MCA társaság és ■ japán Pioneer is, és végül az utóbbi volt az amelyik a legnagyobb sorozatban állította elő a videólemez-játszókat. Ezek azonban még NTSC rendszerben dolgozták fel a színjeleket. Végül is a videó CD-k valójában 1988 karácsonya előtt törtek be az európai piacra, most már PAL rendszerben.

A képlemezjátszók nagy része képes a különböző tárolási módozatok, így a CLV és CAV rögzítési eljárások feldolgozására. A CLV, vagyis Constant Linear Velocity (állandó egyenletességű jelkövetés) esetén nevéből következően állandó egyenletességű kerületi sebességgel vették fel a lemezre a műsort. Ennek a rendszernek korlátja, hogy nem teszi lehetővé az állókép-visszaadást. A másik tárolási módnál, amelynek teljes elnevezése Constant Angular Velocity (állandó szögsebességű jelkövetés), egy kép egy lemezfordulatnak felel meg, így a játékidő természetesen rövidebb, viszont lehetőség van képkimerevítésre, vagyis állóképre, képenkénti léptetésre tetszőleges sebességgel.

A mai képlemezjátszók –Laserdisc playerek – kis kivétellel le tudják játszani a CD-lemezek különböző variációit, így például mind a 12 cm átmérőjű, kb. 70 perc digitális hanganyagot tartalmazó korongot, vagy a CD-V-EP-t (20 cm átmérőjű, oldalanként 20 perc kép). Igen nagyok a mechanikával, felépítéssel szembeni követelmények is, hiszen nemcsak a kis lemezeket forgatják kb. 500-as fordulattal, hanem a CD-V-LP-ket is max. 2250-es fordulatot igényelve.

Böngésző

Amint ■ videótechnika egyéb ágaiban, úgy a lézeres képlemezjátszók esetében is látványos árcsökkenésnek lehetünk tanúi. Két évvel ezelőtt ■ listavezető *Sony*k és *Pioneer*ek 2200 DM körül kellették magukat, míg az újabb összesítésekben a vezető *MDP-650* már 1600 márka alatt megvásárolható. Kép- és hangminősége egyre inkább közelíti az 50 illetve 20 pontos felső határokat és PAL rendszeren kívül az NTSC normák lejátszására is alkalmas. Hasonlóképpen tudja mindkét normát a *Pioneer CLD 1750*, a *Sony MDP-640D, MDP 740D* és ■ *Philips LDP 600WS.* Az újabb fejlesztésű Pioneerek érdekessége, hogy gombnyomással történő váltással már a speciális lemez mindkét oldalát le tudják játszani.

Végső minősítésben mindegyik típus nagyon jó minősítést kapott, hangban csekély, képminőségben sem nagy a különbség az egyes típusok között. Ami viszont jelentősebb, az a szolgáltatások köre, a címtár nagysága, a memóriafunkciók, a távvezérlő által nyújtott kényelem, vagy ■ csatlakoztatások sokoldalúsága.

Típus	Rendszer	Ár	Kép	Hang	Szolgáltatások	Felszereltség	Minősítés	Pont
Sony MDP-650	CD, LD	1600	42	19	16	6	kiváló	83
Pioneer CLD-2700	CD, LD	1500	40	19	16	[illegible]	kiváló	81
Pioneer CLD-1750	CD, LD	1500	40	19	16	[illegible]	kiváló	81
Sony MDP-740 ■	CD, LD	1800	40	19	16	5	kiváló	81
Sony MDP-640 D	CD, LD	1500	[illegible]	19	16	5	kiváló	[illegible]
Philips LDP 600 WS	CD, LD	1500	[illegible]	19	16	5	kiváló	79
Sony MDP-440	CD, LD	1000	[illegible]	19	16	4	kiváló	79
Telefunken VDP 500	CD, LD	1100	[illegible]	19	16	[illegible]	kiváló	79
Philips CDV 400	CD, LD	1000	40	18	16	[illegible]	kiváló	78
Pioneer CLD-1700	CD, LD	1000	39	18	16	5	kiváló	78
Pioneer CLD-700	CD, LD	900	39	18	16	4	kiváló	77

(A stuttgarti Video havilap alapján)
Maximális pontszámok: kép: 50, hang: 20, szolgáltatás: 20, felszereltség: 10

Ezentúl az alábbi videotékákban is megvásárolható a Video

Budapesten:

Fókusz	– 1131 Esztergomi u. 46. 1031 Tóga u. 8. 1031 Szérüskert u. 29. 1181 Fórum mozi 1181 Havanna u. 50. 1214 Erdősor u. 36.
Select 86' Gm	– I., Alagút u. 4. IV., Virág u. 7.
BMK	– XI., Etele út 55.
Porst	– VII., Károly krt. 19–21.
Videovox	– II., Hűvösvölgyi út 64.
FOTIFON	– XIII., Pannónia u. 13. XI., Eszék u. 9–11. XIV., Erzsébet kirányné útja 41/a
Multi Video	– Hegyvidék Központ, XII., Apor Vilmos tér
Jazz Bt.	– VI., Király u. 77.
Fényszolg Video	– IV., Megyeri út 224–226. VIII., Szigony u. 12. (ABC áruház) X., Hungária krt. 5–7.
Coop Stúdió	– IV., Gács u. 5.

Vidéken:

Fénypont Videotéka	– Csorna, Eötvös u. 16.
Zoom Videotéka	– Oroszlány, Táncsics udvar 17/9.
Mikrofénypont	– Pécs, Nagy I. u. 55.
Fénypont	– Pécs, Rókus u. 3.
Vico Videocenter	– Hercegszántó, Vöröshadsereg u. 37.
Tisza Mozi – Video	– Szolnok, Koltói A. u. 4.
Fotifon	– Fót, Vörösmarthy tér 15.
Videotéka	– Siófok, Szabadság tér, Sió Áruház
Video Premier	– Csongrád, Hársfa u. 45.
LOBI Video	– Szeged, Algyői út 3/d

Ez itt az Ön videotékacímének helye!

Keres-kínál

Rovatunkban ingyen tesszük közzé magánszemélyek 100 szónál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Felhívjuk a Kedves Olvasó figyelmét, hogy e rovatban nem áll módunkban közölni olyan hirdetéseket, amelyekben megvételre ajánlanak vagy díjazás ellenében keresnek szerzői jogvédelem alatt álló műsorokat.

„Panasonic Wvp-A1E videókamerához Panasonic NV-180-as hordozható videómagnót vásárolnék tartozékokkal.
Gulyás Attila, 06/92/73-343 telefonon munkaidőben.

●

Eladó egy WENSKE típusú COPY CLEAR 101-11 video felvételjavító és másolásvédelemmel levédett felvételek vírusölésére alkalmas készülék.
Park Antal, 121-3800 telefonon 18 óra után.

●

David Hasselhoff klub, sok érdekességgel. Megcímzett, félbehajtott, felbélyegzett válaszboríték ellenében mindenkit tájékoztatunk. Levélcím: Cserháti Judit, 1036 Budapest, Mókus u. 2. fszt. 1.

●

PANASONIC MS-1 fém bőrönd jó állapotban eladó. Ára: 6800 Ft. Bármilyen VHS kamera elfér benne. Cím: Petrik József, 6900 Makó, Ráday u. 9/b.

●

Garanciális CCD-V600-as Hi-8 rendszerű videókamera családi okok miatt eladó. Tel.: 185-6537. Pro dente.

●

Megvételre keresek egy AKAI HX2-es decket. Cím: Németh Zoltán, 9700 Szombathely, Szent Flórián krt. 39. 1/4.

A TV4 műsora a kábelhálózatokban és a helyi televíziók műsorában látható, csaknem 700 000 háztartásban.

Samantha

Színes, szinkronizált amerikai film, 96 perc
Samatnha csinos, vidám, talpraesett lány. Huszonegyedik születésnapján villámcsapásként éri a hír: eddig nevelőszülőknél élt, akik néhány hónapos korában találták meg. Hirtelen elhatározással otthagyja a születésnapi bulit, hogy vidám kalandok, humoros félreértések közepette megkeresse igazi szüleit… A vígjáték főszereplője az elbűvölő Martha Plimpton.

Bemutató: február 25. csütörtök (Ismétlés: február 28. vasárnap)

Vipera akció

Színes, szinkronizált amerikai krimi, 90 perc
A Vipera fedőnevet viselő akcióba hiba csúszik, ezért a foglyokat egy kommandós kivégzi. Egyik társa nyilvánosságra akarja hozni az ügyet, ezért megölik. Felesége élete is veszélybe kerül, de az özvegy vállalja a harcot.

Bemutató: február 26. péntek (Ismétlés: február 28. vasárnap)

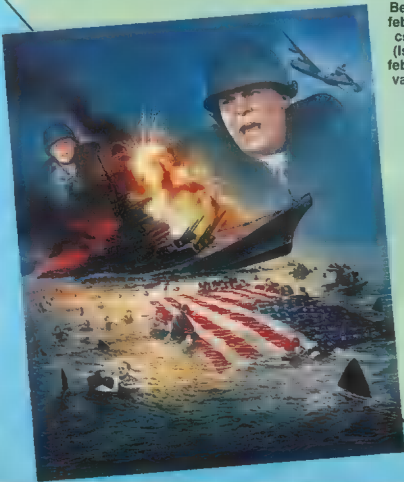

Cápák és torpedók

Színes, szinkronizált amerikai film, 85 perc
Végéhez közeledik a II. világháború. 1945 júliusában egy hajó úszik ■ Csendes-óceánon. Küldetése, szállítmánya szigorúan titkos: az első atombomba. Egy japán tengeralattjáró megtorpedózza és elsüllyeszti a hajót. Az életben maradt tengerészek napokig küzdenek életükért ■ tengeren. Senki sem tud róluk, senki nem bukkan rájuk, csak a cápák…

Bemutató: február 18. csütörtök (Ismétlés: február 21. vasárnap)

Gyilkosságra jelölve

Színes, szinkronizált amerikai film, 88 perc
Kábítószeres ügyben nyomoz a rendőrség, és ravasz csapdát állít a drogos bandának. Egy tévétársaság rejtett kamerával videóra veszi az akciót, amely azonban véres tragédiába torkollik: a rendőrség beépített emberét lelövik a drogosok. Az ügybe véletlenül belekeveredő, kissé ügyefogyott fiú és fiatal lány nyomába ered a rendőrség is, a banda is. A kemény akciófilmben minden van, ami kell: zsarolás, gyilkosság, autós üldözés, pisztolypárbaj és persze egy csipetnyi szerelem.

Bemutató: február 19. péntek (Ismétlés: február 21. vasárnap)

Hologrammal

Januárközepétől a Magyar Videokiadók Egyesülete (MVKE) tagjai másolhatatlan, öntapadó védőcímkével hozzák forgalomba új műsoros videókazettáikat. Az önmegsemmisítő, másolhatatlan, színes hologrammal hatásos fordulatot vehet a feketepiac elleni küzdelem.

Sokat várnak e hologram bevezetésétől a hazai videókiadók és a kalózipar ellen küzdő szervezetek, hiszen eddig sem a jogalkotók, sem a hatóságok nem tudtak érdemben cselekedni a videó-feketepiac visszaszorításáért. Egyöntetű a vélemény, hogy a szerzői jog védelméről szóló törvény hiánya, s a meglévő jogszabályok téves értelmezése eddig táptalaja volt az illegális videókazetták elburjánzásának. Az InterCom igazgatója, *Mihály György* becslése szerint a műsoroskazetta-hamisítás révén a videószoftver-bevételek legalább 80 százaléka a kalózok zsebébe vándorol. A film és videós szerzői jogok védelmére szerveződött ASVA-alapítvány titkára, *Párvy Tivadar* tapasztalatai alapján mondja: a primitív másolatok mellett már a legprofibb hamisítványok is felbukkannak a magyar piacon. Sőt az is előfordult, hogy hamis színes borítók, gerinccsíkok, matricák nyomására kapnak nyomdák nagy tételben megrendeléseket. Az ilyen nagy fokú illegális gazdasági tevékenység pedig lassan már az egész ország életére kihat, annak ellenére, hogy a következményeket még nemigen hozzák összefüggésbe a feketepiac által okozott károkkal. Az InterCom vezetője a hamis kazetták forgalmazásából az állam számára be nem fizetett különféle társadalombiztosítási és adókötelezettségek összegét eléri a 800 millió forintot, mely megegyezik a magyar filmművészet és filmszakma egyéves állami támogatásával. A csökkenő bevételekből pedig kevesebb pénz jut filmvásárlásra, szinkronizálásra. A feketevideó megöli a mozit is, mivel a feketepiac előszeretettel lopja el (vagy le) a friss mozifilmek kópiáit. Ezzel együtt az éves kár már milliárdokra tehető.

A hologram, a biztonsági védőcímke, melyet a kiadók a kazettáikra ragasztanak, bizonyítja, hogy az adott terméket legálisan, azt jogszerűen forgalmazzák. A hologramot nem lehet eltávolítani és más kazettára ragasztani, mert levakarásakor önmagát semmisíti meg. Másolása kizártnak tekinthető – állítják a szakemberek. A címkék az Egyesült Államokban készülnek, az American Bank Note Holographics cégnél. A hologram bevezetésével kiszűrhetők mind az egyszerű, mint a profi hamisítványok, így az ellenőrök, ha tudják, mikortól, mely filmek jelentek meg hologramos kazettán, könnyedén meg tudják különböztetni az eredetit a hamistól. A hologramok biztonságos tárolásában és alkalmazásában tevékeny részt vállal az ASVA közcélú alapítvány, mely – csakúgy, mint a világ negyvenhat országában hozzá hasonlóan működő szervezet – szoros kapcsolatban áll az Amerikai Filmexportőrök Szövetségével (Motion Picture Export Association of America – MPEAA). E szövetség a nagy költségvetésű filmek legtöbb előállítóit, a legjelentősebb ame-

Izsák Jenő rajza

Nyugat-Európa:

Elkobzástól börtönbüntetésig

A hologram magyarországi bevezetése alkalmából érkezett Budapestre John Bohnet, aki [redacted] Amerikai Filmexportőrök Szövetségének londoni székhelyű európai képviselője, s egyben [redacted] szövetség külföldi érdekképviseleteinek biztonságtechnikai felügyelője. Felelőssége az Egyesült Államokon kívül kiterjed a világ minden olyan országára, amelyekben jelen vannak az amerikai filmipar termékei [redacted] mozikban, illetve a videóforgalmazásban. Feladata a biztonságtechnikai feltételek megteremtése és ellenőrzése, az illegális másolatok készítésének megakadályozása. 1982 óta küzd a videó-kalózipar ellen a nagyvilágban. Tőle kért interjút a Video Magazin.

– Bohnet úr, milyen eredménnyel sikerül küzdeni Európa nyugati és keleti felén [redacted] videó feketepiac ellen?

– A világon Európában működik [redacted] legnagyobb videópiac, munkám nagy része erre a kontinensre koncentrálódik. Úgy érzem, nagyon jók [redacted] eredményeink. Igaz, ez országonként eltérő, és függ az adott ország törvényeitől és [redacted] általunk ott alapított szervezetektől is. A legtöbb nyugat-európai országban törvény védelmezi a szerzői jogot, de több kelet-európai ország is rendelkezik szerzőijog-védelmi jogszabályokkal. Ezekben az országokban, például Csehországban, most az a fő feladatunk, hogy e törvények korszerűsítését szorgalmazzuk, hiszen [redacted] jogszabályok már régiek, [redacted] ugyan megemlítik a filmet, de [redacted] videóval már nem foglalkoznak. Vannak azután olyan országok, ahol [redacted] szerzői jogokat igazán [redacted] védelmezik jogszabályok. Sajnos ezen országok közé tartozik Magyarország is, mely nagyban megnehezíti [redacted] itthoni feketepiac elleni küzdelmet.

– Mekkorára becsülhető az európai piacon [redacted] feketepiac részaránya?

– Nyugat-Európában már igencsak ellenőrzött a piac: országoktól függően a kalózipar aránya 20-30 százalékos, míg Kelet-Európában eléri [redacted] 80-100 százalékot is.

– Milyen büntetésre számíthatnak Nyugat-Európában azok az illegális kazettagyártók és -forgalmazók, akiket lelepleznek?

– Ha egy videókölcsönzőt kalózkazetta-árusítá-

a kalózok ellen

amerikai filmstúdiók érdekeit képviseli szerte a világon. A szövetség nemzetközi technikai és biztonsági ügyekért felelős igazgatója, John *Bohnet*, a hologram bevezetését bejelentő sajtótájékoztatón kijelentette, e szervezet fő feladata a kalózkodás elleni küzdelem, melyre évente több mint 20 millió dollárt áldoznak. Hangoztatta, hogy minden négy elkészített film közül csak egy produkció nyereséges, s ha a gyártók és forgalmazók elől a kalózok elorozzák a bevételek jelentékeny hányadát, az visszahat a gyártókra, akik így kevesebb újabb, radikális támogatásra szoruló értékesebb filmet tudnak készíteni. Mike *Macclesfield*, a UIP neves forgalmazó cég nemzetközi eladásáért és fejlesztéséért felelős elnöke mindehhez hozzáfűzte: sokan gondolják tévesen, hogy a feketepiac nem árt Magyarországon senkinek, legfeljebb néhány külföldi cégnek, ami nem nagy baj. Márpedig – figyelmeztetett – a szellemi termékek eltulajdonítása igen is súlyos vétség, melynek következményei hosszú távon veszélyeztetik az ország gazdasági működőképességét is. A magyar film- és videóforgalmazás már ma is válsághelyzetben van, s sürgős lépésekre van szükség. Ennek egyike a hologramos kazetták elterjesztése. *Stenczer Noémi*, a Guild Entertainment Hungary vezetője azt emelte ki, hogy a közönség számára a kazettákon lévő hologram egyben a minőség védjegyét is jelentheti.

Mind a Magyar Videókiadók Egyesületének tagjai, mind a kalózipar ellen küzdő szervezetek tisztában vannak azzal, hogy a hologramos kazetták megjelenése nem fog egyértelmű helyzetet teremteni a piacon. Részben azért nem, mert nem mindegyik forgalmazó tagja az egyesületnek, így a piacon továbbra is szép számmal látnak majd napvilágot legális műsoros videókazetták, hologram nélkül. Az egyesület ezért is törekszik arra, hogy céljaival, érdekeivel megnyerje az összes hazai nagyobb és kisebb kiadót. Részben azért sem lesz könnyű dolga az ellenőröknek, mert a régebbi, hologram nélküli legális kazetták változatlanul ott vannak és lesznek a tékák polcain, melyek iránt még a megjelenésüket követő években is lehet érdeklődés. Az is bonyolíthatja a helyzetet, hogy a korábbi sikerfilmek újragyártáskor már hologramos kazettán kerülhetnek ismét forgalomba.

Az is nyilvánvaló azonban, hogy – különösen a szerzői jogot védelmező törvények hiján – a kiadóknak lépni kellett. Januártól tehát az új kazetták több mint kétharmada másolhatatlan világszínvonalú védőcímkével jelenik meg, mely könnyebbé teszi az ellenőrzést, s mely megnehezíti a feketepiac dolgát. Csodát ugyan ettől az eljárástól sem lehet remélni, ám mégis jelentős állomásnak tűnik a hazai videópiac megtisztulásához vezető hosszú úton.

Falus Tünde

son kapnak rajta, először is bezárják az üzletet, elkobozzák a teljes árukészletet, [redacted] vétkest súlyosan megbüntetik mely akár börtönbüntetés kiszabása is lehet. [redacted] kazettasokszorosítóra bukkannak, elkobozzák a hamis kazettákat, címkéket, [redacted] másolóberendezéseket, [redacted] az illetőre börtönbüntetés is vár. Ez szerencsére eléggé elrettentő. Ennek elérése a szándékunk minden európai országban, ahol most [redacted] fejlődőben a legális videópiac. Szeretnénk elérni, hogy [redacted] kalózkazetták forgalmazása olyan veszélyes és drága legyen [redacted] tékák számára, hogy [redacted] kölcsönzősök elzárkózzanak vásárlásuk elől.

– Európa sok országában már korábban bevezették [redacted] hologramot. Milyen hatékonysággal?

– A védőcímkék gyártására és elterjesztésére dollármilliókat fektetett be a filmipar. Ha ez a rendszer nem működne, [redacted] áldoznának rá ennyit. Hologramot egyébként nemcsak az audió- vagy videókazettákra tesznek rá, hanem például órákon vagy szoftvereken is elhelyezik, hogy az eredetit meg lehessen különböztetni a hamisítványoktól. [redacted] videópiacon a hologram jelentősége nemcsak abban áll, hogy meg lehet különböztetni az eredeti kazettát [redacted] feketétől. A videótékásnak meg kellene tagadnia [redacted] hologram nélkül számára felkínált műsoros kazetták megvásárlását. Ha ezt nem teszi, bűntudatnak kell kialakulnia benne, hogy kalózterméket támogat. Egy ellenőrzés során pedig tisztában kell lennie [redacted] törvénytelenséggel.

– Az a szövetség, melynek Ön egyik vezetője, alapítótagja a magyar ASVA-alapítványnak, mely célul tűzte ki Magyarországon a videó-feketepiac elleni szervezett küzdelmet. Miként tudja konkrétan támogatni szervezetük az ASVA-t?

– Elsősorban pénzzel, [redacted] szakemberek felkészítésével, információk, tapasztalatok átadásával, [redacted] a legmagasabb színvonalú technikai eszközök is rendelkezésükre állnak. Los Angeles-i laboratóriumunk az egész világból odaérkező hamis vagy annak vélt kazettát vizsgálja.

– Mennyire türelmes az amerikai szövetség Magyarországgal, az itteni viszonyokkal szemben?

– Nagyon elégedettek vagyunk az ASVA eddigi tevékenységével; jó kapcsolatot alakított ki [redacted] videókiadókkal, [redacted] rendőrséggel, [redacted] Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőséggel. Ha így halad, nagyon sikeres szervezet lehet. Ha végre megszületik [redacted] magyar törvény [redacted] szerzői jog védelméről, azonnal képes lesz lépni ott, ahol esetleg ma még nem tud igazán. Tudni fogják, kik [redacted] hol működnek a kalóziparban.

– Az önök szövetsége tud-e valamiképpen hatni, lobbizni, hogy Magyarországon is mielőbb megszülethessen [redacted] fontos törvény?

– Igen, ezen dolgozunk, diplomáciai csatornák igénybevételével is. Magyarország számára is fontos lenne [redacted] törvény megalkotása, mely kedvezően befolyásolhatná [redacted] ország egész nemzetközi kereskedelmét is.

Top filmek '92

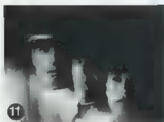
A Variety című neves amerikai filmszaklap közzétette az észak-amerikai kontinens legnépszerűbb filmjeinek listáját, a forgalmazók bevételei (a kölcsöndíjak) alapján. E bevételek értelemszerűen nem a jegyeladásokból befolyt teljes összeget tartalmazzák, ám azok arányaiban mégiscsak tükrözik mind az anyagi, mind az erkölcsi, szakmai sikert. Az év vége felé bemutatott filmek esetében a december végi bevételek arányában becsülték meg a várható jövedelmet.

A táblázat böngészése azért is lehet érdekes számunkra, mert láthatjuk, hogy az amerikai sikerfilmek közül melyek jutottak már el hozzánk moziba, jelentek meg videón, s az általunk tetsző alkotások milyen sikert értek el az óceán túlsó partján.

(Néhány tavaly bemutatott alkotás a listán csak az idei évi bevételeivel szerepel. A Magyarországon is forgalmazott vagy bemutatásra váró filmeket magyar címmel tüntetjük fel.)

Reszkessetek betörők 2.

Egy becsületbeli ügy

	forgalmazói bevétel (US $)
1. Reszkessetek betörők 2. (Home Alone 2. – Lost in New York)	102 000 000
2.Batman visszatér (Batman Returns)	100 100 000
3.Halálos fegyver 3. (Lethal Weapon 3.)	80 000 000
4. Sister Act	62 420 000
5. Aladdin	60 000 000
6.Wayne világa (Wayne's World)	54 000 000
7. Micsoda Csapat! (A League of Their Own)	53 100 000
8. Elemi ösztön (Basic Instinct)	53 000 000
9. The Bodyguard	52 900 000
11. Egy becsületbeli ügy (A Few Good Men)	52 000 000
12. Drakula (Bram Stoker's Dracula)	47 200 000
13. The Hand That Rocks the Cradle	39 334 000
14. Férfias játékok (Patriot Games)	37 500 000
15. Nincs bocsánat! (Unforgiven)	36 000 000
16. White Men Can't Jump	34 115 000
17. Bumeráng (Boomerang)	34 000 000
18. Under Siege	33 000 000
19. A végső megoldás – Halál 3 (Alien 3)	31 762 000
20. Az utolsó mohikán (The Last of the Mohicans)	31 491 000
21. Jól áll neki a halál (Death Becomes Her)	30 433 483
22. A Szépség és a szörnyeteg (Beauty and the Beast)	30 415 000
23. Jöttem, láttam, beköltöztem (Housitters)	30 390 622
24. Túl az Óperencián (Far and Away)	28 910 698
25. Honey, I Blew Up the Kid	27 417 000
26. Beethoven	26 450 910
27. Őrjítő vágy (Unlawful Entry)	26 357 000
28. Vinny, az 1ügyü (My Cousin Vinny)	25 565 000
29. Malcolm X	25 000 000
30. Hook – 1991-es bemutató –	25 000 000
31. Father of The Bride – 1991-es bemutató –	24 027 000
32. Komputerkémek (Sneakers)	23 417 956
33. Egyedülálló nő megosztaná... (Single White Femalle)	22 100 000
34. Hullámok hercege (The Prince of Tides) – 1991-es bemutató)	21 100 000
35. Medicine Man	20 909 000
36. Forever Young	20 000 000
37. The Mighty Ducks	20 000 000
38. JFK – 1991-es bemutató –	20 000 000
39. Dől a lé (Mo' Money)	19 200 000
40. The Distinguished Gentleman	19 000 000
41. Passenger 57	18 000 000
42. Encino Man	17 579 000
43. Honeymoon In Vegas	16 100 000
44. Tökéletes katona (Universal Soldier)	16 000 000
45. A River Runs Through It	15 650 000
46. Grand Canyon	15 077 000
47. A fűnyíró ember (The Lawnower Man)	13 600 000
48. Alvajárók (Sleepwalkers)	13 200 000
49 Dermesztő szenvedélyek (Final Analysis)	12 700 000
50. Állj, vagy lő a mamám! (Stop! Or My Mom Will Shoot)	12 650 453

Micsoda név

River Phoenix

Rettentően fiatal ahhoz képest, hogy mekkora sztár! 1971-ben Oregonban született. Négy testvére van, s mind fantasztikus nevet visel, íme: Summer Joy (Nyári Öröm) lány, Liberty Mariposa (Szabadság Tengeri-szellője) Jeaf Joaquin (Lombos Joakin) Rainbow Joan of Arc (Szivárványos Johanna). River Jude: ez a kettős neve Phoenixnek. A teljes neve tehát Judea folyója.

Az apa, amikor megkédezték tőle, miért adott gyermekeinek ilyen fantasztikus nevet, így válaszolt: *„Engem Johnnak hívnak. Sok millióynian vagyunk Johnok. A feleségem Arlyn már ritkább nevet visel. Azt akartam, hogy az én gyermekeim egyedi nevet kapjanak. Azonnal különbözzenek mindenkitől. Nyáron született első lányunk, ezért lett Nyári Öröm a neve.*

Az egyik fiam ősszel jött a viágra, ő le
Lef Joaquin. Tiszteljük az orleans
szüzet, ezért lett a másik kislány Jo
hanna. Mindenünk a szabadság
ezért a New Yorkban született ha
madik leánygyermekünk a Szabad
ság szobortól kapta a nevét. Riverpa
dig erőt és energiát sugárzó folyór
kapta elnevezését."

Phoenix szüleivel kétéves korába
Venezuelába költözött, ahol a csalá
csatlakozott egy missziós csopor
hoz, mely az Isten gyermekei neve
viselte. 1977-ben azután visszatérte
az Államokba. Amikor River 10 éve
lett, nővérével, Rainbow-val együ
sorozatban kezdett részt venni az is
kolai színházi játékokban. Anyjuk fe
fedezte a gyerekek tehetségét és le
velet írt egykori osztálytársának, a
azóta filmrendezővé lett *Penny Mar*

A kétobjektíves Sharp-testvér

Nemrégiben jelent meg az Egyesült Államokban a Sharp VL–72U típusjelzésű kamerája, mely a nálunk is forgalmazott VL–M75X-eshez hasonlóan két objektívvel dolgozik. Vonalvezetése vállkamkorderre emlékeztet, ám az új design, a Video-8 rendszerből következően, különösen laposra sikerült. A két lencse közül az egyik itt is fix nagylátószögű, míg a másik 12-szeresen zoomolható és lehetséges a két kép egymásbaültetése, átúsztatása.

*nal*hak, kérdezvén, nincs-e hely a Paramount Stúdiónál gyermekei számára egy esetleges tehetségfelmérő meghallgatást követően. A *Micsoda csapat* rendezője azonnal igennel válaszolt. A Phoenix család összepakolt és lakókocsival együtt Kaliforniába költözött.

River első szerepét egy tv-gyermekműsorban kapta, mikor pedig zenei tehetségét felfedezték egy musicalben a *Seven Brids for Seven Brothers*ben, kisfiúként már énekel és táncol, majd reklámfilmekben lép fel. Mivel azonban szigorúan diétás, vegetáriánus családból származik, nem vállal olyan játékfilmeket, amelyekben meg kell tagadnia meggyőződését. Leaf hamarosan követi bátyja példáját és ő is színésznek készül. Első szerepét a tékákban is kölcsönözhető *Vásott szülők* című filmben kapta.

River következő mozija az *Állj mellém* volt (nemrég sugározta az MTV-1 is), melyben egy vérbeli kamaszt alakított. Ezután megkapta az *Indiana Jones az utolsó keresztesloviag*ban a főhős gyermekkori szerepét. Az ő kalandjaiból tudtuk meg, miért van vágás a főhős állán: mert kamaszkorában belezuhant egy kígyóverembe. Ezért utálja annyira a kígyókat a felnőtt Indiana Jones azaz *Harrison Ford*.

River Phoenix azóta számos filmet készített, így játszott rockzenészt *(Shock)*, s *Keanu Reeves*-szel együtt szerepelt az *Otthonom, Idaho* című filmben. *Robert Redford*dal és *Dan Aykroyd*dal is játszott a *Komputerkémek*ben.

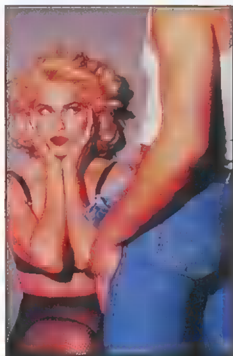
River Phoenix elkötelezte magát a környezetvédelem mellett. *„Inkább megvenném az Esőerdőt egy BMW helyett."*

Jelenleg egy családi házban és szüleivel él. Barátnője egy gyógytornász hölgy. River szereti a modern zenét, remekül kezeli a gitárt. Egyik szobáját stúdiónak rendezte be, ahol dalokat szerez.

Nincs új plakát

a nap alatt!
Íme *James Belushi (Szellemirtók, Kutyám, Jerry Lee, Huncutka* és *Lorraine Bracco)* ölelkezése. Kísértetiesen hasonló a *Végzetes vonzerő*, és a *Dermesztő szenvedélyek* plakátjain látható összeborulásokkal. E film *A vörös nyomok* címet kapta. Két zsaru egy csodás asszony és egy megrázó gyilkosság történetét dolgozza fel a történet, az utolsó pillanatig rejtélyes megoldással. Az új divat, a hollywoodi forró erotika, úgy tűnik, ebből az alkotásból – és plakátjából – sem hiányzik.

„Szőkék" versengése

A nem éppen angyali *Madonna* azon gondolkodik, hogy a róla kialakult képet megváltoztassa. Az „Evita" filmváltozatáról nem mondott ugyan le, de jelenleg *Marlene Dietrich* életéről készülő filmforgatókönyv jogaiért harcol *Sharon Stone*-nal és *Greta Scacchi*-val. Való igaz, mind a hárman szőkék, csakhogy hajukat barnáról festették. Lehet tippelni: ki lesz az új *Kék Angyal*?

Hi 8 a kabátzsebben

A Hi 8-as minikamkorderek legújabb tagja a Minolta Master 8–848-as, mely méreteivel igazán zsebbe kívánkozik. Elektronikus a képstabilizálása, a zoomja 8-szoros (6–48 mm), digitálisan 16-szorosra, vagy 64-szeresre terjeszthető ki, s lehetőség van 16–9 képarányú felvételek készítésére is. A digitális memória pedig számos egyéb trükköt, színeffekteket is lehetővé tesz.

Golden Globe

Az első lépés az Oscar felé

1993. január 23-án immár 50. alkalommal osztották ki a Golden Globe, Arany Glóbusz-díjakat. Bár sohasem ez az esztendő első filmek közötti versengése, mégis meghatározó jelentőségű, mintegy előfutára a filmvilág legnagyobb éves seregszemléjék, az Oscar-ceremóniának. A Golden Globe-díjak tehát nem jelentenek olyan magas szakmai elismerést, mint az Oscar-díjak, de általában jelzik azokat az alkotásokat, amelyek a legrangosabb díj várományosai lehetnek.

Érdekesség, hogy miközben az Oscar ma sem mentes némi kis nacionalizmustól, az angolszász szellemi fölény hangsúlyozásától, a hozzá vezető út egyik legfontosabb állomását a külföldi tudósítók állásfoglalása jelzi. Az Arany Glóbusz-díjakat ugyanis a Hollywoodi Külföldi Sajtószövetség – Foreign Press Association Hollywood In – tagjai, ■ Los Angelesben dolgozó külföldi újságírók szavazatai alapján ítélik oda. (Zárójelben jegyezzük meg, hogy néhány hetes eltéréssel ekkor nyilvánítanak véleményt ■ New York-i és ■ Los Angeles-i kritikusok is.)

A díjak odaítélése hasonló szempontok alapján történik, mint a nagy testvér esetében. A kritikusok itt is egy ötös jelölőlista alapján szavaznak, ám a kategóriák száma lényegesen kevesebb. Természetesen a legnagyobb érdeklődés mindig a főkategóriákat kíséri, amelyek megegyeznek az Oscarével – legjobb film, rendező, színész, színésznő, valamint forgatókönyvíró –, azzal a különbséggel, hogy az Arany Glóbusz esetében külön kategóriát alkotnak a drámai alkotások, illetve a vígjátékok és zenés filmek. (Egy időben az Oscarnál is létezett ez ■ bontás.) Emellett díjazzák a legjobb férfi és női mellékszereplőt, ■ zeneszerzőt, és a legjobb külföldi filmet, valamint az elmúlt év legjobb tv-produkcióit, alkotóit és színészeit.

A teljesség igénye nélkül említsük meg néhány Arany Glóbusz-tulajdonos nevét, elsősorban olyan filmeket és művészeket, melyek és akik ■ magyar közönség számára sem ismeretlenek. Az elmúlt évtized nyertesei között találjuk a *Gandhit* (1983), a film rendezőjét, *Richard Attenborough*-t, ■ forgatókönyvíró *John Brileyt*, s persze a címszereplő *Ben Kingsleyt*. 1985-ben az *Amadeus* vitte el a pálmát, s ugyanezen kategóriák díjait (*Milos Forman, Peter Shaffer* és *F. Murray Abraham*), egy évre rá a *Távol Afrikától* (Out of Africa) és a *Prizzi becsülete* (Prizzi's Honor) tarolt, míg 1991-ben Oliver Stone filmje, a *Született július 4-én* (Born on Fourth of July) került az érdeklődés középpontjába. A legjobb külföldi filmek nyertesei között találjuk például az argentin *A hivatalos változatot* (La historia oficial, 1986) és az olasz *Cinema Paradisót* (1990), míg a tv-filmek közül a *Tövismadarakat* (Thornbirds, 1984, 4 díj!). A színészek között olyan neveket találunk a díjazottak között, mint *Dustin Hoffman* (1980 és 1983), *Jack Nicholson* (1985) és *Jon Voight* (1986), illetve *Jessica Lange* (1983), *Sally Field* (1985) és *Michelle Pfeiffer* (1990).

Hagyomány, hogy az Arany Glóbusszal egy időben osztják ki a Cecil B. de Mille-díjat is, amely nevét Hollywood egyik legnagyobb rendezőóriásáról kapta. E díjat ■ filmművészetben szerzett különleges érdemekért, mintegy életműdíjként kapta meg többek között *Laurence Olivier* (1983), *Elizabeth Taylor* (1985) és *Barbara Stanwyck* (1986).

Az Arany Glóbusz bár lényegesen kisebb publicitást kap – különösen igaz volt ez nálunk –, sajátos, fontos szerepet tölt be a filmvilág díjainak sorában. Jelentősége abban áll, hogy egyfajta erőfelmérés, bevezetése az Oscar-ünnepségnek, ajánlólevél ■ nyerteseknek a jó szerepléshez. Jól példázza ezt, hogy egy-két kivételtől eltekintve, ugyanazon nevek kerülnek a felolvasásra váró borítékokba...

(Az idei Golden Globe-díjazottakat lásd a 4–5. oldalon!)

ELŐZETES

Miközben az Egyesült Államokban Hollywood már a nagy Oscar-ceremóniára készül, **MAGYARORSZÁGON** az Oscar-díj-esélyes filmek egy része már a mozikban pereg, másik része pedig a nyugat-európai premierekkel szinte egy időben várja a hazai bemutatót. **Woody Allen** legújabb filmje, a *Férjek és feleségek* Amerikában a múlt év őszén éppen akkor került a filmszínházakba, amikor Woody és *Mia Farrow* magánéleti útjai botrányos körülmények között váltak el. Legutolsó közös filmjükben azonban még együtt szerepelnek. Woody Allen egyik régebbi, 1973-as filmjének, *A hétalvó*nak januári hazai videópremierje után március 5-én kerül a mozikba 1992-es alkotása. A filmben szerepet vállalt **Sydney Pollack** is. Március első felétől láthatjuk ■ tévé- és videóváltozat után a legújabb, mozi-*Twin Peaks (Fire Walk With Me)* változatot. *David Lynch* ezúttal sem hazudtolja meg önmagát. Álomszerű események követik álomszerűen egymást, mialatt megismerhetjük Laura Palmer életének utolsó két napját. Feltűnik jó ismerősünk, Cooper ügynök, **Kyle MacLachlan** alakításában, s az új moziváltozat sztárja, **Sheryl Lee** mellett **David Bowie** és **Kiefer Sutherland.** A szereplők között ismét ott találjuk a rendezőt, Lynchet is. Márciusban megérkezik hozzánk *Francis Ford Coppola* új filmje, a *Drakula*, **Gary Oldman, Winona Ryder, Keanu Reeves** és **Anthony Hopkins** főszereplésével. Jön *Az utolsó mohikán* is **Daniel Day-Lewis**szal és az *Őrjítő vágy*ban is látott szépséges **Madelen Stowe**val. A *Lorenzo olaja* is valói sztárparádét ígér a moziban: **Susan Sarandon, Nick Nolte** és **Peter Ustinov** alakításával. *Egy asszony illata* – ez már *Martin Brest* rendezése. **Al Pacino** és **Chris O'Donnell** főszereplésével. A film kitűnő kritikákat kapott Amerikában.

Woody Allen

Mia Farrow

Sydney Pollack

A **HAZAI VIDEÓPREMIEREK** közül sokan várják már ■ feketepiac egyik slágerét, ■ *Tökéletes katoná*t, melyet most legálisan és jó minőségben lehet megnézni **Dolph Lundgren**nel és **Jean-Claude Van Damme**mal. *Nagyokosok* – ez a *Brian de Palma* rendezte film címe (az eredeti *Wiseguys*), melyben **Danny deVito** a sztár. A csavaros eszű *Frederick Forsyth* regényéből született *A háború kutyái* című alkotás, **Tom Berenger**rel a főszerepben. *Alan J. Pakula* thrillerje az *Álombeli szerető*, mely március elején jelenik meg. Egy filmritkaság is a tékákba kerül, *Roman Polanski* alkotása, a *Vámpírok bálja*, melyben a főszerepet meggyilkolt felesége, **Sharon Tate** alakítja. **Harrison Ford** két márciusi videóbemutatónak is a főhőse: a *Moszkitó part*ban és ■ *Dolgozó lány*ban, melyben partnerei **Sigourney Weaver** és **Melanie Griffith. Bruce Willis** csaknem valamennyi filmje látható Magyarországon. A kevés kivétel egyike volt az *Öldöklő vágyak* (*Mortal Thoughts* az eredeti címe), melyben feleségével, **Demi Moore**-ral játszik együtt. Most ez a film is elérkezik hozzánk videón. *Piranha 2.* – ez volt a Terminator rendezőjének, *James Cameron*nak első filmje, mely hamarosan videón is látható lesz. Csakúgy mint szeretett párosunk, **Bud Spencer** és **Teren■ Hill**, akik megint dühbe jönnek *(És megint dühbe jövünk)*. **Dan Aykroyd** és **Gene Hackman** a sztárok ■ *Csőre tölve* című filmben. Mozi után videón is feltűnik *Beethoven*, a hatalmas bernáthegyi, aki nem kis galibát okoz a népes családban – vígjátéki elemekkel fűszerezve. Újabb magyar film a láthatáron videón! *A nagy postarablás* *Sőth Sándor* krimi-paródiája **Udvaros Dorottyá**val és **Rajhona Ádám**mal a főszerepben. *Egy ágyban az ellenséggel* – ez már nem magyar, hanem amerikai alkotás, **Julia Roberts**szel az élen. *Francis Ford Coppola* márciusban videón is megjelenik egy korábbi filmjével, *A fájdalom köveivel*. Az év, amelyet felidéz, 1968. S akivel felidézteti: **James Caan** és **Anjelica Huston. Joe Pesci** újabb filmje kerül a kölcsönzőkbe, ■ *Vinny, az 1ügyű*, melyben egy kissé együgyű ügyvédként kell unokatestvérét felmentenie ■ gyilkosság vádja alól... Egy zárkózott komputerszakember úgy gondolja, végre igazi barátra lelt. Egyre inkább a barát befolyása alá kerül, ám ez a barátság az életébe kerülhet... A *Halálos barátság* című amerikai thriller két főszereplője **Rob Lowe** és **James Spader.** A horrorkedvelőknek ajánlható a *Sikoly III.*, melyben Szibéria pusztaságában farkas képében pusztít a gonosz. **Michael J. Fox** ■ főszereplője a *Teen Wolf* című vígjátéknak, **Bette Davis** pedig ■ *Madame Sin*nek.

Francis Ford Coppola

Madelen Stowe

További címek ■ márciusi videóújdonságokból: *A túlsó part a halál, Acélos igazság, Wild Thing, Csupa balláb, Repülő pizzák, Mesterlövész, Gyilkos testrész, Rögbi bunda.* Áprilisra várható a *Dermesztő szenvedélyek*, májusban pedig jön ■ *Halálos fegyver 3.*

Sztárcímek
autogramgyűjtőknek

[illegible]

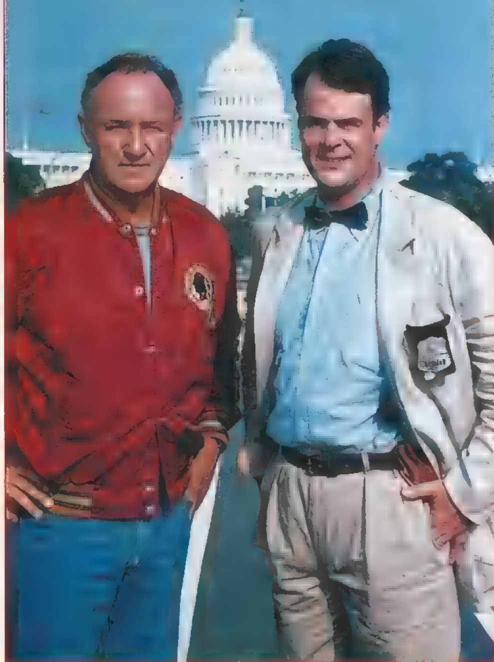
[illegible]

[illegible]

Dan AYKRO

A SZELLEMIRTÓ

Csőre töltve – Gene Hackmannel

A kanadai születésű *Dan Aykroyd* sikerét „jópofa" egyéniségének, de legfőképp színészi tehetségének köszönheti. E siker a televízióban kezdődött, melyet mozifilmek sorozata követett. Az Amerikában népszerű Second City improvizatív Színházi Csoport oszlopos tagja volt, olyanok mellett, mint a nagy komikus *John Candy* és *Martin Short.* Aykroyd karrierje újabb fordulatot vett, amikor társulatuk Chicagóban vendégszerepelt, ahol felfigyelt rá a Saturday Night Live producere, Loren Michaels, aki innovációs programjához ifjú tehetséges humoristákat keresett. Aykroyd ezután nemcsak az SNL show alappilére volt, hanem írójává is vált, melyet 1977-ben Emmy-díjjal jutalmaztak. A Dan Aykroyd *John Belushi* alkotta Blues Brothers volt a leghíresebb duó, amellyel az SNL valaha is büszkélkedhetett. A dalaikból készült albumot Grammy-díjjal tüntették ki, nem szólva a *Blues Brothers* című mozi kiváltotta általános tetszésről, melyben szintén párosuk játszotta a főszerepet. Felléptek még egy tíz amerikai várost érintő koncertturnén, amelynek élő felvételeiből készült a Made in America című sikeralbum. S ahogy semmi sem tart örökké, úgy a Blues Brothers útjai is szétváltak. John Belushit úgymond felőrölték sikerei, míg Dan Aykroyd azóta merész lépésekben valósítja meg álmait.

Téved, aki azt képzeli, hogy az olyan nagy nevettetők, mint Aykroyd magánéletükben is folyton viccelődnek. Aki nem ismeri Dant, beszédtémáiból és tekintélyt sugárzó külsejéből ítélve azt gondolhatná, hogy a szenátus egyik tagja. Felelősséget érez a Föld és gyermekei jövőjéért. Olyan világméretű kérdé-

YD

sekről vitatkozik, mint az ózonpajzs elvékonyodása, a faji előítéletek. A *Miss Daisy sofőrje* Booli Warthen szerepének megformálásához például többször elutazott a déli államokba, Atlantába, hogy áthassa a hely hangulata, megismerje az ottani emberek szokásait, gondoskodását, viselkedésformáit, s így a

John Candy oldalán: Eszelős szívatás

Jamie Lee Curtis a partnere a My Girlben

faji előítéletek kérdésében is friss tapasztalatokra tett szert. *„Ez volt az a mozi, melyre habozás nélkül elvittem az anyámat is"* – meséli. Anyja egyébként ki nem állhatja, ha bármilyen ellenszenves figurát alakít. Komikusi vénáját azért prózai szerepeiben sem tagadja le. A drámát sok nevetéssel színezi egyik legújabb filmjében, a Chaplin életét megfilmesítő Charlie-ban, ahol Robert Downey jr. mellett neki is jutott szerep. Dan Aykroyd dinamikus szónok hírében áll, aki a sajtókonferenciákon mindig világosan, minden részletre kiterjedően fejti ki véleményét és néha meglepő nézeteit. Híres szarkazmusáról és leleményességéről, amit a honi videotékákban is fellelhető *Szerepcseré*ben, a *Szellemirtók 1* és *2*-ben, vagy a *Kémek, mint mi* és a *Behálózva* című filmekben is megcsillogtatott. Első író-rendező munkájával, az *Eszelős szivatás*sal viszont már nem váltott ki egyértelmű elismerést.

Ennek ellenére szinte töretlenül sikeresnek mondható, melyet nem azzal mér le, mennyire áll a középpontban: *„A siker jó dolog, ami nem jelenti azt, hogy megértenek az emberek. Néha például szeretnék a családommal egy étteremben nyugodtan megvacsorázni. Az emberek vacsora után azután kaphatnak autogramot."*

Egyik legnagyobb sikerét a Szellemirtókban aratta. Arra a kérdésre, lesz-e újabb folytatás, így válaszol: *„Ez a játékos irányzat nagyon kelendő. Hiszem, hogy szükség van azokra, akik hisznek ebben. Tudok más szellemirtó történetekről, de ez itt egy materiális világ. Én szeretnék egy újabb Szellemirtókat. Ez a fiúktól függ. Kollegáimtól, akik a szórakoztatás kulcsemberei, és én semmit sem tehetek nélkülük."*

Ha arról faggatják, elérte-e azt, amit akart, s hogy boldog-e, így felel: *„Meglepem az embereket újabb és újabb dolgokkal. A közönség ma új újszerű látványt szeretne; új érzéseket, szerelmeket s én a 90-es években ezért mindent meg kell, hogy tegyek."*

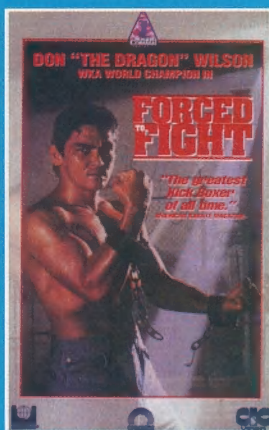
Dan Aykroyd filmjei a videotékákban:

Blues Brothers, 1985 r: John Landis (Duna Film)
Szórakozott szomszédok (Neighbors, 1981) r: John G. Avildsen (MOKÉP Videótéka)
Szerepcsere (Trading Places, 1983) r: John Landis (Duna Film)
Szellemirtók (Ghostbusters, 1984) r: Ivan Reitman (Intervideo)
Kémek, mint mi (Spies, Like Us, 1985) r: John Landis (Intervideo)
Behálózva (Dragnet, 1987) r: Tom Mankiewicz (Duna Film)
A nagy kiruccanás (The Great Outdoors, 1988) r: Howard Deutch (Duna Film)
Marslakó a mostohám (My Stepmother is an Alien, 1988) r: Richard Benjamin (InterCom)
Miss Daisy sofőrje (Driving Miss Daisy, 1989) r: Bruce Beresford (ZOOM)
Szellemirtók 2. (Ghostbusters 2., 1989) r: Ivan Reitman (InterCom)
Eszelős szivatás (Nothing But Trouble, 1991, író-rendező: Dan Aykroyd (InterCom)
Jön videón:
My Girl – Az első szerelem (My Girl, 1991) r: Howard Zieff (InterCom)
Csőre töltve (Loose Cannons, 1989) r: Bob Clark (InterCom)
Már a moziban:
Komputerkémek (Sneakers, 1992) r: Phil A. Robinson (Duna Film)

VILÁGSIKEREK VILÁGSZÍNVONALON

UIP DUNA
NEMZETKÖZI FILM KFT.

VÉRES ÖKÖL

ÁLLJ, VAGY LŐ A MAMÁM

ŰRSZEKEREK VI.

HALÁLOS JÁTÉK

CSERE-BERE PÁROS

RÉMSÉGEK HÁZA

A Paramount Communications Company

UIP-DUNA FILM

VIDEO A CSÚCSON

1054 Budapest, Steindl I. u. 6.

A Halászkirály legendája

A film nagy nemzetközi sikere többek között azt bizonyítja, hogy világszerte változatlanul van igény az emberi összetartást, az önzetlen szeretetet és a megbékélést hirdető műalkotásokra.

Azok a könyvek és filmek, amelyek mindenestül a valóságot választják modellnek, nem tudnak megfelelni ennek az elvárásnak, ugyanis az élet többnyire erőszakot, szenvedést, csalódást, reménytelen küzdelmeket tartalmazó témákkal szolgál. A könnyű sikerre vágyó rendezők egy része ezért az alapjában valószerű történetet megtoldja néhány csodás elemmel (például egy emberfeletti hős csodatetteivel), így a cselekmény mindjárt emészthetőbbé, izgalmasabbá válik. A forgatókönyvek jelentős hányada sajnos modern Tarzanokról, Robinsonokról, Robin Hoodokról szól, az alaptörténetet nem újítja meg, így azután már a konfliktus kibontakozásakor pontosan tudja a néző, mire számíthat a későbbi kockákon.

A Halászkirály legendája rendezője (Terry Gilliam) és forgatókönyvírója (Richard LaGravanese) eleve más elképzelésekkel látott munkához. Ők is pontosan tudták, hogy ha értékes érzelmekre akarják építeni művüket, akkor át kell lépniük a mesék vagy mítoszok birodalmába. No de hogyan? Nem úgy, hogy a főhőst látják el csodás képességekkel, hanem úgy, hogy egy ősi legendát, a Halászkirály mítoszát, teremtik újjá – modern, New York-i díszletek között.

De miről is szól a régi legenda?

A Halászkirály a Szent Grál mítoszának egyik szereplője, s a mitikus történet korai, pogány változatában szerepel. Meséje jellegzetes termékenység-mítosz, melynek lényege, hogy a megöregedett és impotenssé tett királyon ülő átok egész környezetét megmérgezi: a termőföld is terméketlenné válik. S egészen addig lesz a föld, a természet sivár és kietlen, míg a királyon meg nem törik a gonosz varázs, és ismét meg nem ifjodik. A Grál-mítosz későbbi, keresztény feldolgozásaiban a Grál maga azt a kelyhet jelentette, melyben a keresztfán szenvedő Krisztus vérét felfogták. E későbbi mítoszváltozatban előtérbe került a megváltás, melyet a történet egyes verzióiban egy balga ember, így Parsifal visz végbe. Az amerikai film készítői a mítosz pogány és keresztény változatát éppúgy felhasználták, mint T. S. Eliot angol költő híres versének, az *Átokföld*jének egyes motívumait (a hosszú költeményben fontos szerep jut a Halászkirálynak!)

A költővel szemben azonban Gilliam azt igyekszik megmutatni, hogy korunkban sem lehetetlen a megváltás, illetve a terméketlenség termékenységre változása. LaGravanese forgatókönyvében egy különös disc jockey válik Halászkirállyá. A *Jeff Bridges* által megformált Jack Lucas tragikus vétséget követ el (akár a mítoszbéli király, illetve Parsifal): egy „jópofa" rádiós szövege nyomán egyik hallgatója nőket kezd gyilkolni. Lucas pályája persze kettétörik a kínos eset után, s kiderül, hogy legújabb szerelme, Anne *(Mercedes Ruehl)* sem tudja meggátolni zuhanását. Jack eljut az öngyilkosság gondolatáig. Ekkor ismerkedik meg Parryvel *(Robin Williams)*, a modern világ bolondjával, aki egyrészt képtelen, anakronisztikus figura a mai nagyvárosban, másrészt, mint egyes képekből kiderül, a sok ezernyi New York-i csatornalakó hajléktalan egyike. Persze nem egyszerűen „egy a sok közül" (milyen unalmas is volna!), hanem szintén kettétört pályájú értelmiségi, a középkori történelem valamikori búvára, akinek életét – minő véletlen! – épp Jack rádiós szólama tette tönkre: az ő felesége is áldozatául esett az őrült gyilkosnak.

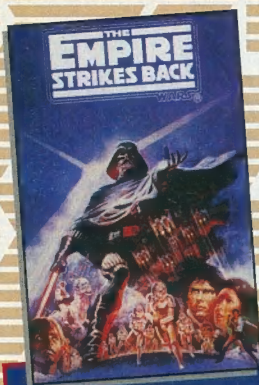
A *Halászkirály* a két hős egymásra találásának, közös küzdelmének hol mulatságos, hol meghökkentő, hol pedig szívszorító históriája. Modern megváltás-történet, melyben az új Király (Jack) megváltáshoz segíti az új Bolondot (Parry), de ugyanez fordítva is igaz. Parry a Halászkirály segítségével rátalál Lydiára *(Amanda Plummer)*, aki elfeledteti vele élete nagy tragédiáját, valamint képzelt üldözőit, akiket a Lidércnyomás Vörös Lovagja vezet; Parry viszont a Halászkirályt támogatja, hogy visszataláljon az életbe (és szerelméhez, Anne-hez).

Modern mitikus díszletként emelkedik New York városa a bolondos, esetlen szereplők mögött. A film két New York-ot mutat be: egy kietlent, tarthatatlant és terméketlent – akár a régi mítosz első felében – és egy tartalmasat, s termékenyt – a mítosz második feléhez hasonlóan. A filmbeli „újjászületés" helyszíne a Central Park, mely afféle zöld sziget a börtönszerű kőrengeteg közepén.

A megváltás itt mindenki számára az újra felfedezett szerelem. Banális gondolat, modhatnánk, de nem mondjuk, mert a Gilliam-produkció elég színes és kedves ahhoz, hogy feledtesse a kissé köznapi befejezést. Különösen Robin Williams alakítása jelent páratlan élményt. Aki még nem ismeri egyéb feledhetetlen teljesítményeit *(Holt Költők Társasága, Jó reggelt, Vietnam, Ébredések, Cadillac Man, Hook)*, egyedülállóan sokarcú színészt ismerhet meg benne.

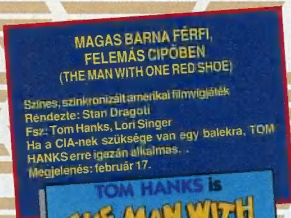
M. J. Gy.

A BIRODALOM VISSZAVÁG
(THE EMPIRE STRIKES BACK)

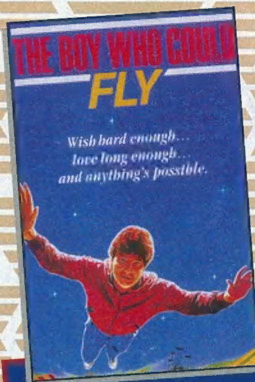
Szines, szinkronizált amerikai sci-fi
Rendezte: Irvin Kershner
Fsz: Mark Hamill, Harrison Ford, Carrie Fisher
Luke Skywalker, Han Solo és Leia hercegnő folytatják harcukat a gonosz birodalom ellen.
Megjelenés: február 17.

MAGAS BARNA FÉRFI, FELEMÁS CIPŐBEN
(THE MAN WITH ONE RED SHOE)

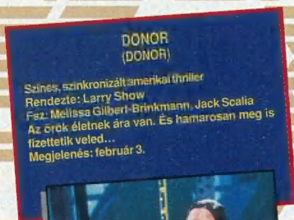
Színes, szinkronizált amerikai filmvígjáték
Rendezte: Stan Dragoti
Fsz: Tom Hanks, Lori Singer
Ha a CIA-nek szüksége van egy balekra, TOM HANKS erre igazán alkalmas.
Megjelenés: február 17.

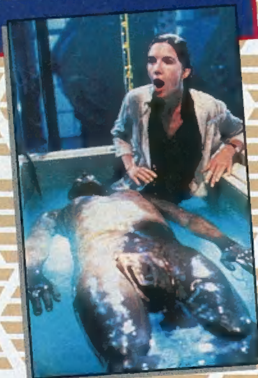
REPÜL A HAVEROM
(THE BOY WHO COULD FLY)

Szines, szinkronizált amerikai ifjúsági film
Rendezte: Nick Castle
Fsz: Bonnie Bedelia, Lucy Deakins, Jay Underwood
Nem nagy ügy, ha egy 14 éves lánynak egy 15 éves fiú a barátja. De ha ez a fiú repülni is tud...
Megjelenés: február 17.

DONOR
(DONOR)

Színes, szinkronizált amerikai thriller
Rendezte: Larry Show
Fsz: Melissa Gilbert-Brinkmann, Jack Scalia
Az örök életnek ára van. És hamarosan meg is fizettetik veled...
Megjelenés: február 3.

TŰZKERESZTSÉG
(THE CULPEPPER CATTLE COMPANY)

Színes, szinkronizált amerikai western
Rendezte: Dick Richards
Fsz: Gary Grimes, Billy „Green" Bush
A 16 éves Ben gyorsan megtanulja a túlélés művészetét
Megjelenés: február 17.